

Krašto Apsaugos Ministerijos Karo Mokslo Sk. leidinys.

198

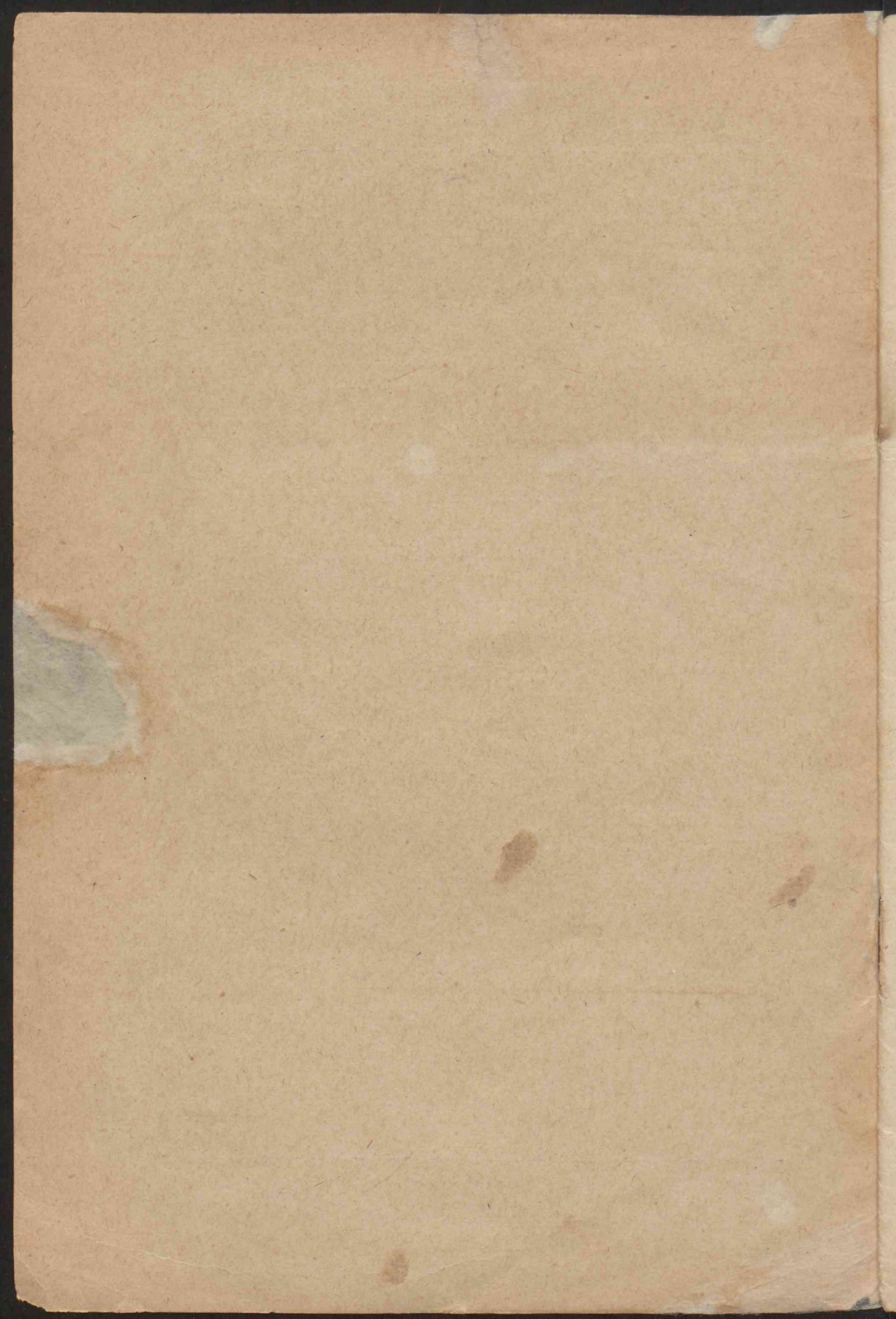
KAUTYNIŲ SKYRIUS

IR

JO VARTOJIMAS KAUTYNĖSE.

Generolo Radus-Zenkavičiaus.

KAUTYNIŲ SKYRIUS

IR

JO VARTOJIMAS KAUTYNĖSE.

KAUNAS

1922 m.

56

Vilniaus Valst. Universitetas
MOKSLINĖ BIBLIOTEKĀ
Inv. Nr. 1040836

L 56

Kautynių skyrius ir jo vartojimas kautynėse.

I ž a n g a.

Kautynių skyriaus (K. S.) atsiradimo pagrindai.

Geriausias operacijos sumanymas niekad nepavyks, jei vykdančios kariuomenės nemokės kautis smulkiais dalimis, būtent kautynių, skyriais, sąmoningai naudojančiais vietą ir savo ginklo technikos savybes.

Be abejo, taip kautis galima išmokti tik po atkaklaus karininkų ir puskarininkų darbo, sistemingai vedamo gerai sustatytu planu.

Tas darbas pirmų pirmiausia bus gerai individualiai išmokyti kiekvieną atskirą kovotoją, nes šių laikų kautynės reikalauja labai didelės kareivio dvasios tvirtybės ir proto gabumų.

Kariuomenės kultūringumas ir jos reikšmė kautynėms dabar pareina nuo smulkių dalių mokėjimo kautis.

Kariuomenė, kuri taip kautis nesugeba, šiandien negali būti laikoma šių laikų kariuomene ir susirėmusi su tokia visada bus sumušta.

Nuo XIII-o amžiaus, tariant, nuo šaunamojo ginklo išradimo laikų, pastebima nuolatinis kariuomenės kautynių formų ir drauge jos organizacijos atskirų elementų evoliucija.

Cia sprendžiamasis veiksnys yra nesiliaujantis šaunamojo ginklo tobulėjimas ir dalyvaujančios kautynėse kariuomenės nuostolių didėjimas. Šaunamajam ginklui vos tik pasirodžius Europoje, mes matome griozdingų 40-ų eilių pėstijos rikiuočių, kuriomis pėstija nori pranešti raitijos atakas; XVI-as amžius vartoja jau 16 eilių, XVII-o amžiaus Gustavo Adolfo kariuomenė vartoja 6–7 eilių rikiuotes, o XVIII-me amžiuje prūsų armija kaujasi jau 3-ų eilių rikiuotėje.

XIX-me amžiuje ši evoliucija eina toliau: pirmoje linijoje matome vieną eilę, paskui išretintą vieną eilę, tariant grandinę.

Tos evoliucijos vidurinė reikšmė glūdi tame, jog naikinamosios pajėgos padidėjimas privertė ploninti rikiuotę, kad sumažėtų nuostoliai, o antra vertus, privertė stengtis didinti skaičių žmonių, kurie galėtų vartoti šaunamąjį ginklą ir, vadinasi, ilginti kautynių rikiuotę.

Didžiojo karo pradžios kautynių formos tiko tiems laikams, kai pėstija buvo apsiginklavusi šautuvu.

Didysis karas iškėlė eilę naujų materialių veiksnių, dėl kurių baisiai padidėjo galimybė naikinti priešą.

Tai bus: 1) gausingas automatinio ginklo, rankinių ir šautuvų granatų pasirodymas pėstijos eilėse, 2) žymus artilerijos padidėjimas, jos šaudomojo tolio ir galingumo padidėjimas; lydimųjų pabūklų naudojimas pėstininkų eilėse, 3) aviacijos augimas, 4) nuodingųjų dujų vartojimo didėjimas, 5) tankų pasirodymas, 6) technikos ryšių priemonių išsivystymas.

Automatinis ginklas arba kulkosvaidžiai dabar virto svarbiausiuoju pėstijos ginklu ir savimi privertė pėstijos taktiką pasikeisti.

Prieš didįjį karą visos didžiosios armijos stengėsi išmokyti savo kariuomenę labai sunkaus, galima sakyti, neįvykdomo kautynėse dalyko, būtent, masinio suspiestos, valdomos šaulių ugnies vartojimo.

Didysis karas šią pažiūrą griežtai pakeitė; masinis ugnies vartojimas virto automatinio ginklo uždaviniu, o šauliams teko uždavinys — tikrai individualiai šaudyti greitai pranykstančius ir silpnai matomus taikinius, kuriuos šaudyti iš kulkosvaidžių neverta.

Pasirodžius pėstijos rikiuotėje dideliame įvairių technikos priemonių skaičiui, įsakymas pakeitė komandą ir kilo reikalas smulkesnių viršininkų savarankiškumo.

Artilerijos šaudymas pasidaro tikresnis ir galingesnis; kai kurie jų veikslai (lydimieji pėstijos pabūklai) pasirodė pirmoje kautynių linijoje.

Tai padarė negalima susiartinti su priešu taip matomoje ir kliudomoje rikiuotėje, kaip ilgoji grandinė ir jos paspartys.

Aviacija atsirado, kaip žvalgybos priemonė ir kaip priemonė kautis su pėstininkais. Be abejo, ateities kautynės regės pėstijos kovose aeroplanų eiles, kurios kausis greta pėstininkų. Jie atakuos iš oro lygiai taip, kaip kitados darydavo raitija, kuri baugindavo ir naikindavo nemokėjusias su ja kariauti kariuomenės eiles.

Gi kovoti su tais aeroplanais daugiausia teks pėstininkams, atskiru atveju jų kulkosvaidžiams ir lydimiesiems pabūklams, kurie nedalyvaus pėstijos kautynėse, vadina i, k rie stovės antroje ir trečioje linijoje.

Nuodingosios dujos paprastai bus vartojamos nuodinguose sviediniuose, kuriuos svaidys artilerija ir aeroplanai. Kovodama su jais, pėstija turės mokėti kautis, užsimovus kaukes (respiratorius) ir pasirinkti sau tokių vietų, kur nuodingosios dujos negalės susispiesti.

Del t a n k ų kovos tvarkos gylis padidėja ir besikaujanti pėstija susmulkėja. Kovai prieš tankus reikia turėti pirmoje linijoje lydimųjų pėstijos pabūklų.

Naujausios ryšių technikos priemonės ypatingai išsivystė užpakalyje; pirmoje linijoje ir dabar vyraujančios reikšmės turi pasiuntiniai ir paprasčiausi ženklai.

Aišku, kad šiems naujiems materialiams veiksniams iškilus, kautynių ir manevrinės rikiuotės formos negalėjo pasilikti kaip buvę ir evoliucijos, kuri įvyko per XVIII—XIX amžių, turi padaryti dar vieną žingsnį.

Šis žingsnis ir buvo žengtas, sudarius kautynių skyrių, kaip pagrindinį šių laikų kautynių branduolį. Senoji ištisų šaulių grandinių ir pasparties rikiuotės forma turi labai esmingų trūkumų. Ji labai gerai matyti iš tolo ir todėl lengvai kliudoma šių laikų galingų priemonių; del linijos ilgumo jos pritaikymas prie vietos, krypties atmaina ir, bendrai valdymas sunkus. Atskirai paėmus, vadovauti ugniai tenka labai sunkiomis aplinkybėmis ir net geriausiai išmokytoje kariuomenėje kautynių metu įvyksta toks momentas, kai vadovavimas ugniai nutrūksta ir ugnis nustoja tikrumo ir galingumo.

Ilgos ištisos grandinės kautynėse buvo reikalingos tam, kad galėtų didesnis šautuvų skaičius šaudyti.

Pasirodžius kautynių linijoje automatiniam ginklui, kuris atstoja keleto dešimčių šaulių darbą, nebebuvo reikalo turėti tirštų grandinių ir galima buvo atitraukti atliekami šauliai iš fronto gilumon. Šiuo iš karto buvo ir kito didelio patogumo pasiekta: galimybės geriau prisitaikyti prie vietos, būti mažiau matomiems ir turėti mažiau nuostolių.

Antra vertus, paaiškėjo, kad automatiniam ginklui tarnauti kautynėse nepakanka vieno žmogaus, o reikia nuo 6 iki 8 žmonių.

Šios rinktinėlės visai pakanka ugniai išvystyti. Tačiau pėstija negali atlikti savo uždavinių, veikdama vien tik ugnimi: ji turi pavartoti ir manevrą, kuris neretai teks baigti rankų kautynėmis.

Tuo būdu kilo reikalas sudaryti tokio pat, kaip ir pirmoji, dydžio dar viena rinktinėlė, kuri patenkintų judesio, apsisaugojimo ir smūgio idėją.

Šios abi rinktinės viena antrą papildo ir sudaro vadinamą kautynių skyrių.

Pačios rinktinėlės gavo vardą grandžių — lengvojo kulkosvaidžio grandis (galingos ugnies) ir grenadierių (smogiamoji) grandis.

Vadinasi, automatinio ginklo dėka atsirado kautynių skyrius, kuris nuo šiol virto elementariu pėstijos kautynių branduoliu. Čia kiekvienas besikaujantis žmogus turi automatinio ginklo atžvilgiu tam tikrų pareigų. Kautynių skyriui gavus tokios sprendžiamos reikšmės kautynėse, teko jis pripažinti ir elementariu mokymo ir organizacijos vienetu.

Kautynių skyriaus branduolys yra kulkosvaidžio grandis, o pastarosios pagrindas — lengvasis kulkosvaidis.

Tačiau kautynių skyriaus mokymas turi stropiai ugdyti kareivyje kautynių vertybės jausmą, įskiepydamas jam tvirtą įsitikinimą, kad ir tada, kai dėl bet kurios priežasties kaut. skyrius automatinio ginklo neturi arba jis neveikia, tai kautynių vertybės kautynių skyrius nė kiek nenustoja.

Palyginus su visais kitais stambesniais kautynių vienetais, kautynių skyrius turi tos skirtingos ypatybės, kad jos viršininkas dar pats gali kautynėse komanduoti balsu arba ženklais.

Vis stambesnių kautynių vienetų viršininkai (būrių, kuopų ir t. t.) kautynių metu gauna galimybės ne tiek komanduoti, kiek valdyti savo dalis. Be to, dažnai kautynių karščio metu, kautynių skyriaus viršininkas laiku negaus įsakymų ir turės savarankiškai pavartoti savo iniciatyvą, kad nepaspruktų patogus momentas priešą ugnimi sunaikinti, pasislinkti ir užimti patogesnę poziciją arba, galop durtuvais pulti.

Jaunuosius kareivius (naujokus) berengiant, kaip tik kiekvienas jų kautynių skyriuje greta su draugais mokės atlikti savo technikos pareigas, tai jis jau bus parengtas kautynėms, o pats skyrius pajėgs atlikti uždavinį, kuris jam skiriamas būrio ir kuopos kautynėse.

Kautynių metu kuopos vadas, būrių vadų padedamas, turės uždavinį suderinti būrių vadams padedant eilės kautynių skyrių manevravimą, sudarydamas juos taip, kad galėtų išvystyti automatinio ginklo ir grenadierių grandies šauliu ugnies maksimumą, patys pasilikdami galimai mažiau matomi ir kliudomi.

Manevruojant šių laikų kautynėse, tarpeklių dydis tarpkautynių skyrių pareina nuo dviejų dalykų: a) galimybės turėti tarp savęs akies ryšį ir b) galimybės tikrai apšaudyti kryžiška ugnimi visą kuopos veiksmo ruožą.

Pėstininkų ugnis.

Visose kautynėse laimėjimas gali būti pasiektas tik tada, kai kariuomenė vartoja manevrą, vadinasi, ugnį į judesį.

Šių laikų kautynėse vyrauja ugnis. Ugnies galybė dabar tokia didelė, jog joks žemės plotas, kad jis ir atrodytų tuščias, negali būti be didelių nuostolių peržengtas, iki tame plote dar yra priešo kautynių skyrių, pasisyržusių energingai vartoti savo ginklą.

Tačiau ugnis nenulemia. Lemiamosios reikšmės turi judesys, kuris, reikalui atsitikus, virsta rankų kautynėmis.

Laimėjimui, nėra reikalo suteikti smūgis visu frontu. Pakaks sudavus smūgį svarbiausia kryptimi ir pakirtus gyviausiąjį priešų nervą.

Taip įvykdomas atskiro laimėjimo principas, kuris leidžia suspiesti viena svarbiausia kryptimi pranašesnių priemonių ir pajėgų.

Kautynių išdavos pirmiausia pareina nuo gero pėstijos išmokymo ir sugebėjimo šaudyti, nuo griežtos ugnies drausmės ir nuo mokėjimo vadovauti ugniai.

Principai ugniai vadovauti lygiai liečia automatinį ginklą, lygiai paprastą šautuvą, bet visgi svarbiausias uždavinys yra automatinio ginklo ugnies vadovavimas.

Jei automatinio ginklo nėra, tai, žemiau išdėstomais principais, ugnies kautynės eina šautuvais.

Ugnies drausmė reikalauja tiksliai atlikti visus, šaudymo mokymo metu įgytus veiksmus, būtent: taisyklingai pasirinkti padėtį, tikrai nustatyti taikiklį, taisyklingai pasirinkti taikomąjį tašką, uoliai ir ramiai sekti šaudymo rezultatus, nuolat atsidėjus žiūrėti viršininko ir priešų, savarankiškai suvokti ugnies greitį ir taupyti šovinius.

Puolimo metu geriausia bus kaip galima arčiau prieiti prie priešų, nepaleidus ugnies.

Dienos metu tai galima pasiekti, prisidengus artilerijos ir sunkiųjų kulkosvaidžių ugnimi.

Besiginant, ugnis paleidžiama tuomet, kai tikrosios ugnies atstume pasirodys pakankamo pločio ir gylio taikiny.

Dažnai gali būti įsakyta prisileisti priešas arti, kad paskui galima būtų į jį netikėtai paleisti smarki, kartais suspiesta ugnis.

Jei svarbu laimėti laikas, tai priešui sulaukyti reikia galimai anksčiau paleisti ugnis. Tai bus paprastai sunkiųjų kulkosvaidžių ugnis.

Dideliuose atstumuose ugnis paleidžiama tik ypatingais atvejais, kai tos ugnies reikalauja apystovos, kai esti didelis taikiny, kai šaudymo rezultatai tikrai pastebimi ir kai turima daug šovinių.

Netikslu ugnis yra nereikalingas šovinių aikvojimas; toks šaudymas ardo kariuomenės dalies pasitikėjimą savo ginklu ir sukelia ūpo priešui.

Paprastai taikiny parenkamas tiesiai kariuomenės dalies priekyje. Kartais kurį laiką apystovos vers šaudyti įstrižai į svarbius staiga pasirodantiems taikiniams arba suspiesto šaudymo uždaviniams išspręsti.

Kadangi netikėta ir suspiesta dargi mažų dalių ugnis, paleista į priešų dalies sparną ar užpakalį, yra kuo tikriausia, tai jį reikia vartoti, kiekvienai progai pasitaikius.

Šaudymo greitumas pareina nuo apystovų, kautynių pobūdžio, taikinio ypatybių ir šovinių skaičiaus.

Didžiausio greitumo ugnis vartojama:

- a) puolant artimuose atstumuose,
- b) taip pat besiginant, kai priešas yra pasiekęs artimojo atstumo, ir
- c) vejantis

Gerai išmokytos dalies žmonės patys tvarko ugnies greitumą, tačiau ir vyresnybė turi įtakos savo komandomis „rečiau“ ar „tankiau“.

Ugnis reikia sustabdyti:

- a) jei kariuomenės dalis pradėjo netvarkingai šaudyti (tuomet ugnies drausmei atstatyti patariama paleisti keletas salvių),
- b) jei taikiny s dingęs arba šaudymas virtęs netikslingu,
- c) jei, ko norima, pasiekta,
- d) jei reikia judesys atlikti,
- e) jei šovinių trūkumas verčia,
- g) jei reikia priešas suklaidinti.

Šaudant nuolatos sekama vieta šalim ir užpakaly taikinio, o taip pat šaudymo vaisiai.

Pėstijos kautynėse atstumai laikoma:

Iki 100 metrų	artimiausiais,
„ 400 „	artimais,
„ 800 „	vidutiniais,
Toliau	tolimais.

I. Grenadierių grandis.

Grenadierių grandis (G. G.) yra mažiausias šaulių kautynių vienetas, kuris susideda iš grandininko ir 7 šaulių grenadierių. Vienas šaulių kartu yra ir šautuvo granatų svaitytojas.

Šių laikų kautynėse yra tai vienetas, kurio viršininkas visose apstovose gali valdyti jį komanduodamas arba ženklais.

Mokėjimas dirbti bendrą darbą, draugingumo jausmas ir pasitikėjimas turi surišti grenadierių grandies kareivius ir sudaryti juose pasiryžimą žūti ar būti.

Grenadierių grandininkas moko savo grandies žmones ir yra pirmutinis jos kovotojas.

Jis turi puikiai žinoti tarnybą, būti gerai išlavinto kūno, turėti tokią dvasią, kad galėtų visose patogiose apstovose parodyti iniciatyvos, o sunkioje padėtyje nenustotų kieto pasiryžimo.

Grenadieriu grandininkas turi turėti pavaduotoją, kuris žiūri, kad būtų taisyklingai atliekami grandininko parėdymai, o pastarajam laikinai pasiūlinus (vietos, kelio apžiūrėti ir t. t.), jį pavaduoja.

Kol kautynių skyriaus skyrininkui apstovos leidžia pačiam vadovauti savo skyriui, tol grandininkas yra paprastas jo įsakymų vykdytojas. Atsiskyręs nuo skyriaus, įsakius arba dėl susidėjusių kautynių aplinkybių, grenadierių grandininkas vadovauja savarankiškai iki atliks uždavinį arba susijungs su savo kautynių skyriumi.

Grandininkas žiūri ugnies drausmės ir laiko karingą grandies ūpą. Puolimo metu veda savo žmones gerai prisitaikydamas prie vietos. Jis sprendžia, ar slinkti nuo vienos uždangos iki kitos gali visa grandis, ar tik atskiri žmonės.

Be bendrų pareigų grandininkas turi tikrinti taikiklį ir šaudymo taisyklingumą, turi žiūrėti ar gerai taikomasi vietai ir ar daug turi jo valdomieji žmonės šovinių. Kai apstovos leidžia, jis pats šaudo.

Rikiuotės formos.

Grenadierių grandies rikiuočių esti tankinių ir manevravimo. Tankinėse rikiuotėse žmonės sustoja vienas prie kito ir visos evoliucijos bei judesiai vykdomi vienu laiku, klausant komandos.

Tankinės rikiuotės vartojamos susirinkti, žygiuoti ne kautynių srityje ir ugdyti žmonėse amžinus ir reikalingiausius kareivio elementus, būtent, priklausomybės, automatinio klusnumo ir vykdomumo jausmą.

Pagrindinės grandies tankinės rikiuotės štai kurios:

- a) Linija — ištiesta dviejų eilių rikiuotė. Atstumas tarp eilių — 80 centimetrų.
- b) Gretos — vora po du.
- c) Virtinė — vora po vieną.

Linijoje grandininkas stovi dešiniojo sparno pirmoje eilėje, gretose — stovi pirmoje gretoje, o virtinėje — priekyje.

Jei nebuvo tam fikro įsakymo, tai tankinėje rikiuotėje visada lygiuojamasi linijoje dešinėn.

Šautuvo veiksmai, judesiai bėgimas ir perrikiavimai vykdomi tomis pačiomis komandomis, kurios buvo vartojamos iki šiam laikui.

Manevravimo rikiuotės vartojamos priešo įtakos srityje. Žmonės sustoja įvairiais distancijomis ir tarpekliais, eina laisvu žingsniu, prisitaikdami prie vietos, paprastai veikia įsakomi arba sulig ženklais; šautuvas nešti ant peties draudžiama.

Manevravimo rikiuotės skiriamos į artėjimo rikiuotes ir kautynių rikiuotes.

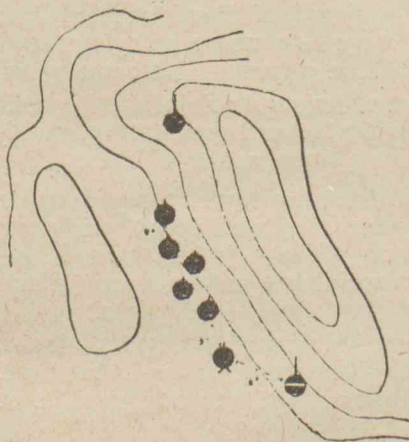
Pagrindinės grenadierių grandies manevravimo rikiuotės yra:

- a) vorelė,
- b) sauja,
- c) vilnis.

Vorelė (1 ir 2 brėž.) sudaroma žmonių, kurie nurodytomis distancijomis

Brėž. 2 Nr. Vorelė.

Brėž. 1 Nr. Vorelė.

laisvai po vieną eina paskui grandininką; paskutinis eina grandininko pava-duotojas.

Vorelė duoda geriausiai prisitaikinti prie vietos, kai esti siaurų už-dangų; artilerijos ugnis padaro jai mažiausia nuostolių. Ji labai tinka var-toti sparnams apsaugoti. Iš šono žiūrint, vorelė atrodo kaip grandis ir, priešo kulkosvaidžiams šaudant iš sparno, labai jautri.

Grenadierių grandininkui dažnai teks nuo vorelės atsiskirti vietos žval-gyti; tuomet kryptį laiko priekinis žmogus.

Sauja (3 ir 4 brėž.) yra tai protarpinė ir kintama forma, kur gran-dininkas turi savo žmones prie savęs tiek arti, kad gali su kiekvienu jų susišinoti.

Brėž. 3 Nr. Sauja

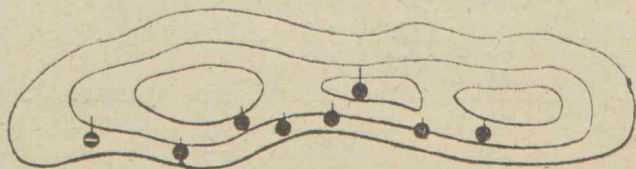
Brėž. 4 Nr. Sauja

Saują sudaro laisvai sustoję užpakaly savo viršininko žmonės. Ji var-tojama: puolant — kai laukiama priešo ugnies, kai reikia pasinaudoti pla-čiomis uždangomis, kai priešas apšaudo iš tolo, labai išraižytoje vietoje, vei-kiant bendrai su tankais, kautynių metu grandžiai už uždangos susirinkti.

Šioje rikiuotėje distancijos ir tarpekliai tarp žmonių tik retkarčiais bus didesni kaip 5-i žingsniai.

Kryptis laikoma pagal viršininką arba pagal nurodytą žmogų,

Vilnis (5 ir 6 brėž.) sudaroma žmonių, paprastai pasiskleidusių nuo grandininko, kuris būna bent kiek priekyje. Jei nebus tam tikro įsakymo, tai skleidžiamasi:

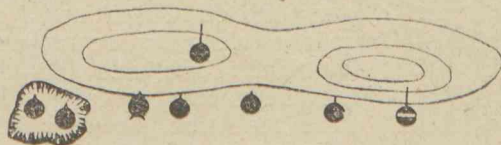
Brėž. 5 Nr. Vilnis

a) iš linijos — nuo antros gretos priekinio žmogaus,

b) iš gretų — dešinėn ir kairėn nuo priekinės gretos,

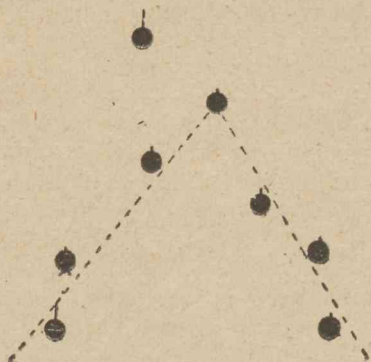
c) iš virtinės — nuo priekinio žmogaus dešinėn ir kairėn. Nu-rodytų tarpeklių reikia laikytis, tik žiūrint bendrai viso skyriaus: atskiri žmonės pasiskirsto neil-game fronte, žiūrint vietos, ir tar-pekliai tarp jų bus lygūs tik visai vienodoje vietoje. Kryptis laikoma pagal nurodytą žmogų.

Paprastai vidu-tinis tarpeklis tarp šaulių lygus 5 žingsniams. Vilnis vartojama frontinėms šaulių kautynėms ir kai reikia būti pasirengusiems paleisti ugnį.

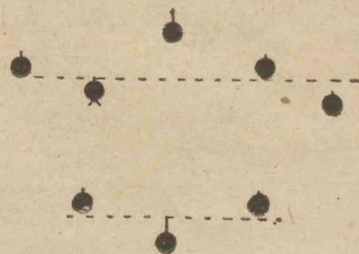

Brėž. 6 Nr. Vilnis

Be minėtų pagrindinių manevravimo rikiuočių, žiūrint vietos ir ugnies, vartojamos ir kitos formos, pavyzdžiui, susirikiavimas kartimis (7 brėž.) arba dvilypė vilnis (8 brėž.) ir t. t.

Brėž. 7 Nr. Kartys

Brėž. 8 Nr. Dvilypė vilnis

Visuose atvejuose grandininko vieta nevaržo; jam nuėjus žvalgyti — vadovauja jo pavaduotojas; tik vorelėje pavaduotojas niekad nepalieka savo vietos užpakalyje.

Manevravimo rikiuotėn susirikiuojama paliepiant arba komanduojuant:

- „Grenadierių grandis,—į atskirą medį, 8-ių žingsnių distancija . . . vorelėn!“
- Grenadierių grandis — į malūną — saujon!“
- Grenadierių grandis — į dirbtuvės kamina — 5 žingsnių tarpekliais — vilnin!“

Jei reikia perrikiuoti vietoje, tai ir nurodoma komanda, pavyzdžiui:

- Grenadierių grandžiai užimti šitas griovys — 10 žingsnių tarpekliais — vilnin!
- Grenadierių grandžiai pasislėpti už tos aukštumos, frontas kaip stoviu — 4-ių žingsnių distancija — saujon.

Kai perrikiavimas reikia vykdyti skubiai, tai prieš nurodant rikiuotės formą, priduriama „bėgtel!“.

Tarpeklių ir distancijų tarp žmonių dydis pareina nuo apystovų. Jei jie mažesni kaip 5 žingsniai, tai lengviau suderinti veiksmas ir vadovavimas; tuo pasiekama didesnės pajėgos smūgį suduodant — todėl šiam reikalui ir vartotini. Distancijoms ir tarpekliams padidėjus, turima mažiau nuostolių ir todėl padidintieji tarpekliai ir distancijos vartotini artėjimo rikiuotėse.

G. G. turi mokėti susirikiuoti į manevravimo rikiuotę iš visų tankinių rikiuočių ir iš vienos manevravimo rikiuotės į kitą, o taip pat skubiai susirinkti tankinėn rikiuotėn.

Grandies manevravimo rikiuotės judesiai bus:ėjimas pirmyn arba atgal, pasislinkimas bent kiek į šonus ir krypties atmaina. Šie veiksmai vykdomi, klausant komandų arba ženklų.

Prieš eisiant, kiekvieną kartą nelaukus įsakymo, šautuvas pastatomas ant atsargos ir užsegamos šovininės.

Grenadierių grandininkas puolamosiose kautynėse būna savo žmonių, priekyje, jei tik neverda smarki šaulių kova, kuomet jie būna šaulių linijoje. Einant atgal, grandininkas eina užpakalyje.

Kad geriau vietą naudotų ir turėtų mažiau nuostolių G. G. ir „vilnie“ rikiuotėje neišvengs išsitiesimo gilumon. Tačiau čia reikalinga tikriausia grenadierių grandininko ir jo pavaduotojo kontrolė, nes juo daugiau grandis išsitiesia gilumon, tuo labiau susiaurėja užpakalyje gulinčių žmonių apšaudomas plotas.

Reikia stengtis pasirengti šaudymui už uždangos, priešui nematant. Taip pat nematant reikia palikti ir šaulių pozicijos.

Manevravimo rikiuotėje galima eiti žingsniu ar bėgti nuo vienos uždangos iki kitos visa grandimi, po keletą žmonių arba atskirais žmonėmis.

Reikia išmokyti žmonės ir greitai perbėgti drauge ir slapta peršliaužti po vieną.

Kai reikia visai grandžiai greitai šuoliais pasislinkti pirmyn tai komanduojama:

„Grenadierių grandis perbėgti! — į tą ir tą vietą
„pirmyn bėgti!“

Komanduojant „perbėgti“, šauliai baigia taisyti šautuvus, pastato gaiduką ir užsega šovinines; gulintieji šauliai ima kairėn rankon šautuvą ir, nekeldami viršutinės kūno dalies iš uždangos, dešiniąja ranka, priciečia dešinią kelį arčiau prie kūno. Pasigirdus komandai „pirmyn, bėgte“, šauliai skubiai pašoksta ir bėga į nurodytą vietą.

Staiga drauge pašokus, skubiai perbėgus ir ūmai kritus žemėn priešui nebus galima gerai įsitaikyti ir nuostoliai žymiai sumažės.

Iš senos pozicijos nurodyti nauja pozicija galima bus nevisada ir grandininkui dažnai ji nurodyti ženklų, jau bėgant.

Perbėgus tuč tuojau, jei yra reikalo, pakeičiamas taikiklis ir paleidžiama ugnis.

Bėgimo dydis pareina nuo tolio (mažiau kaip 50 ž.) iki priešui.

Priešo tikrosios ugnies ruože paprastai bus vartojami trumpi bėgimai.

Kaip anksčiau buvo sakyta, manevravimo rikiuotė skiriama į artėjimo ir kautynių rikiuotę.

Vienos ir antros rikiuotės pagrindinės formos vienodos, bet, kadangi yra reikalo, kad artėjimo rikiuotė būtų mažiau matoma, tai čia paprastai bus vartojama vorelė ir sauja. Kautynių rikiuotėje svarbu, kad galima būtų išplėsti tikra ugnis ir todėl čia dažniau teks vartoti vilnis.

Grenadierių grandies ugnis.

Gali būti įsakyta laisvai šaudyti kiekvienam atskirais arba pradėti visos grandies vadovaujamoji ugnis.

Pirmuoju atveju grandininkas įsako: „šaudyti atskirai“. Tada pačiam šauliui pavedama pasirinkti taikinys, taikiklis ir taikomasis taškas. Išsyk šaulys turi stengtis naikinti atskirus, trumpam laikui pasirodančius taikinius.

Tačiau grandininkas ir čia turi rodyti galimai daugiau savo įtakos (nurodydamas taikiklį, paskirstydamas ugnį taip, kaip reikalauja, „Mokymas šaudyti“).

Antra vertus ir šauliams leidžiama visada paleisti ugnis į labai patogius taikinius, jei tik nėra griežtai uždrausta šaudyti (kai reikia parengti netikėtumas ir t. t.).

Kai šaudoma vadovaujant, tai aiškiai nurodoma ir apibrėžiama taikinio kryptis ir padėtis, kad kiekvienas šaulys galėtų jį skubiai rasti. Grandininkas nurodo taikiklį.

Šaulys pats turi daryti pataisų nurodytam taikikliui, jei tų pataisų reikalauja jo šautuvo ypatybės, jo padėtis ir, galop, kulipkų kritimo pastebėjimai.

Komandų pavyzdžiai:

- a) „Į atskirus šaulius, ant kalnelio prieš mišką — taikiklis 400 — šauk!“
- b) „Pusiau sukinio kairėn, į šaulius, stovi ant apaugusio gluosniais griovio kranto — taikiklis 400 — šauk!“.
- c) „Į kulkosvaidį, kairiajame sugriautos daržinės kampe — taikiklis 600 — taikyti kairėn taikinio platumu — šauk!“.

Taikinys turi būti nurodomas taip, kaip jis matyti, šauliams žiūrint („kairėn nuo beržo antras krūmas“, „kalnelis su malūnu“ ir t. t.).

Šaudymo greitumas pavedama pasirinkti šauliams. Pagrindinis reikalavimas, kad kiekvienas šūvis būtų paleistas sąmoningai.

Šaudymo greitumui didėjant, šaudymo tikrumas mažėti neturi. Greitimi šauliai visada turi vieni kitiems padėti.

Grandininkas visada gali pareikalauti padidinti arba sumažinti ugnies greitį, komanduodamas: „tankiau“, „rečiau“.

Ypatingais atvejais grandininkas gali paliepti ūmai paleisti — ugnį, sukomanduodamas arba sušvilpdamas. Tačiau ir čia neturi būti netikslingų šuvių.

Ugniai sustabdyti grandininkas komanduoja: nebešaudyti!

Kautynių metu, kai negalima ugniai vadovauti komanduoju, tai vartojama ženklai, kuriais paliepinas perduodamas nuo vieno žmogaus iki kitam, arba siunčiami rašteliai. Rašteliuose turi būti aiškiai nurodyta, kas ir kam jį siunčia.

Grenadierių grandies vartojimas kautynėse.

Ši grandis kaujasi vadovaujama savo grandininko, kuriam kautynių skyriaus viršininkas duoda vieną po kito uždavinius. Tačiau sėkmingam kautynių vystymuisi, grandininkas dažnai turės parodyti iniciatyvos ir veikti savarankiškai, žinoma, visada turėdamas galvoje bendro kautynių skyriaus ir būrio tikslo pasiekimą. Iš savo pastebėjimų ir šaulių pranešimų jis visada turi žinoti savo baro apystovas.

Dirbdama būrio sudėtyje, grenadierių grandis visada turi derinti savo veiksmus su savo kautynių skyriaus kulkosvaidžio grandimi, o paskui ir su gretimu kautynių skyriumi.

Kautynių metu dažnai keletas grenadierių ir kulkosvaidžio grandžių bendromis suderintomis pajėgomis stengsis pasiekti kilusį prieš jas bendrą tikslą.

Puoliimo metu galutinai įveikia priešą gr. grandies smūgio pajėga; grandininkas turi būti tiek gabus, kad mokėtų šią pajėgą dar nenusilpusią priversti prie priešo.

Šis tikslas pasiekti galima sunaudojant kiekvieną patogumą, kurį suteikia vieta, ir gaunant pagalbą iš kulkosvaidžio grandies, sunkiųjų kulkosvaidžių, lydimųjų pabūklų ir artilerijos.

Juo greičiau grandininkas mokės pastumėti priekin kautynių skyriaus ribose savo žmones, neturėdamas nereikalingų nuostolių, tuo geriau jam pavyks.

Kad, slenkant pirmyn, geriausiai būtų sunaudotas kiekvienas patogumas, kurį suteikia vieta, reikalinga, kad grandininkas nuolat žvalgytų, sunaudodamas kiekvieną aukštesnę vietą. Žiūrint vietas, grandininkas, vartos vieną ar antrą rikiuotės formą. Juo mažiau vietos uždangų ir juo veiksmingesnė priešų ugnis, tuo labiau grandininkas sutelkia savo grenadierių grandį. Kai kurios vietos galima bus pereiti tik atskiriems žmonėms. Tačiau grandininkas visada turi stengtis galima greičiau vėl paimti žmones savo valdžion.

Mokėjimas vartoti kastuvą žymiai padidina patogumus, kurių suteikia vieta. Ir paskubomis padaryta nedidelė uždanga turi didelės reikšmės.

Todel kastuvai reikia vartoti ir laikinai užimtose bėgimais pozicijose. Jei grenadierių grandis slenka antroje linijoje, tai ji užima jau pradėtus kasti pirmosios linijos apkasus ir stengiasi juos patobulinti.

Be to, niekad nereikia pamiršti maskuoti: jau keletas įsmeigtų šakelių arba kelios saujos žolės neleidžia priešui matyti šaulį arba jo padarytą uždangą.

Klystų, kas ieškotų uždangos atskirai stovinčiuose medžiuose, krūmuose ir t. t. Pastarieji niekada neapsaugos nuo kulipkų, bet visada pritrauks priešų ugnį. Nereikia pamiršti užsimaskuoti ir nuo priešų lakūnų.

Juo vieta atviresnė ir juo daugiau gren. grandis prisiartina prie priešų, tuo labiau tolimesnis slinkimas pareina nuo globojamojo, neutralizuojamojo savo ugnies veiksmo.

Vis labiau aiškėja trukdantieji grandžiai slinkti priešų ugnies centrai. Viršininkas prašo kaimynų arba viršininko kreipti į pastaruosius savo lengvųjų bei sunkiųjų kulkosvaidžių ir lydymųjų pabūklų ugnį.

Kiekvieną neutralizavimą arba priešų ugnies susilpnėjimą grandininkas sunaudoja, kad vienu akimirksniu pasislinktų priekin. Čia jis turi atsидėjęs žiūrėti, kad jo žmonės nekliudyti šaudantiems pro juos kulkosvaidžiams.

Grenadierių grandžiai beslenkant iki tikrosios priešų šautuvo ugnies, paprastai ugnies kautynes veda tik sunkieji ir lengvieji kulkosvaidžiai. Nors šiuo metu grenadierių grandis ugnies kautynėse dar nedalyvauja, bet į patogius taikinius jau ir dabar 1000 metrų atstume vartoja ugnį įgudę šauliai, ypačingai tie, kurie turi optikos taikiklius.

Vidutiniuose ir ypatingai artimuose atstumuose grenadierių grandis kartais papildo, o kartais ir pavaduoja kulkosvaidžių ugnį.

Tačiau pranašesnė ugnis pasiekti ilgesnėse ugnies kautynėse šiais laikais visada bus kulkosvaidžių uždavinys.

Valdomoji grenadierių grandies ugnis į apkasusį priešą bus sėkminga tik atstume iki 600 metrų, aukštų ir gilių taikinių šaudymas yra sėkmingas atstumuose iki 800 metrų ir toliau.

Valdomoji grandies ugnis vartojama, kai norima:

a) kliudyti tokie taikiniai, kurių kulkosvaidžio grandis kažin kodel sunaikinti negali, b) pavaduoti pagėdęs lengvasis kulkosvaidis, c) naikinti staiga pasirodę arti taikiniai ir d) suvaldyti pakrikusis atskirų žmonių laisvas šaudymas.

Atskirais šūviais šaudant į nedidelius taikinius, galima gerai pataikyti iki 400 metrų. Vidutiniuose atstumuose galima priversti priešas pasislėpti už uždangos.

Atskirų žmonių ugnis vartojama tuomet, kai šaudoma silpnai matomi taikiniai, kuriuos šaudant kulkosvaidžių ugnis neveiksminga.

Reikia įsidėti galvon, kad keleto gerai įgudusių atskirų šaulių šaudymas dažnai gali duoti tokių pat vaisių, kaip ir visos grandies šaudymas. Tada nešaudantieji šauliai turi pasislėpti. Taip padarius, pasiliks daugiau smogiamosios G. G. pajėgos, o priešui taikyns bus mažesnis.

Paprastai ugnis paleidžiama kautynių skyriaus viršininkui įsakius. Bet nepaprastuose atsitikimuose (ūmai susidūrus su priešu ir t.t.), kiekvienas šaulys savo iniciatyva tuojau paleidžia ugnį.

Ugnies kautynių metu bus tylių pertraukų. Tada grandis visai pasislepia uždangoje, bet viršininkas vistiek turi sekti per žiūroną (binoklij) kautynių lauką.

Vietos sunaudojimo sunkumas, kliūtys kitoms ginklų rūšims veikti ir apsikasimas neturi sustabdyti gren. grandies slinkimo pirmyn.

Grenadierių grandininkas visada turi būti kupinas ūpo ir noro greičiausiai susidurti su priešu.

Juo arčiau prisitars grandis prie priešo, tuo labiau reikalingas įtemptas dėmesys. Priešas išdrįšęs iškišti iš uždangos galvą turi būti skubiai ir taikiai nudėtas.

Tuo tarpu, kai atskiri šauliai pasalom slenka ir šliaužia pirmyn, likusieji šauliai šaudydami juos pridengia.

Arčiau, kaip 150 metrų atstumuose, šautuvų granatų ugnis sėkmingai padeda šautuvų ugniai.

Arčiau, kaip 100 metrų atstume, grandininkas įsako užimti durtuvus. Dažnai ataka prasideda jo paties iniciatyva, sušvilpus arba sukomandavus ir rankinių granatų metus.

Sunkiųjų kulkosvaidžių ir lydinių pabūklų ugniai perkelti, turi būti nusistatyta iš anksto duoti sutartas ženklas.

Jau prasidėjusi ataka ūmiu smūgiu ir šaukiant „valio“ turi privesti G. G. prie susidūrimo rankų kautynėse.

Atakai pavykus, grenadierių grandis tuojau užima priešo apleistą poziciją ir, šaudydama, persekioja priešą. Grandininkas sutvarko savo žmones susiriša su kaimynais ir kautynių skyriaus skyrininku ir per žiūroną apžiūri lauką.

Nusilpimo valanda, kuri vasada ateina po atakos, reikalauja iš grandininko daug dėmesio ir valios pajėgos. Jis turi būti pasirengęs tuojau atremti priešo kontrataką. Jis griežčiausiomis priemonėmis sustabdo pastangas grobį imti.

Jis atsako, jei šiuo momentu jo grandinė bus be reikalo sušaudyta iš priešo sustatymo gilumos.

Pralaužus pirmą liniją, paprastai puolama toliau prasilausti priešo sustatymo gilumon. Grandis slenka nuo vieno ugnies lizdo iki kitam, susirišusi su gretimomis grandimis, palaikoma sunkesniųjų pėstijos ginklų ugnimi.

Puolant gerai įtvirtintas pozicijas arba pozicinėse kautynėse grenadierių grandininkui bus pavedama daug mažiau iniciatyvos. Tuomet ataka bus skiriama vienu kartu daug didesniam barui ir atakos parengimas reikalaus sustatyti tam tikrą planą.

Grenadierių grandies vaidmuo bus — pasalom užimti išėities padėtis atakai ir ūmiu rankų kautynių smugiu paskirtu laiku kirsti į iš anksto nurodytą vietą.

Jei atakuojama prisidengus paslankiąja užtvėriamąja artilerijos ugnimi, tai gilesnio priešo sąstatan išsiskverbimo sėkmingumas pareis nuo mokėjimo suderinti grenadierių grandies veiksmus su artilerijos ugnimi (ypatingai nuo jos neatsilikti). Sustabdžius artilerijos ugnį, grenadieriams teks griežtai atakuoti pasitaisę kulkosvaidžių lizdai arba skubiai slinkti užuolanka, paliekant jų naikinimą užpakalinėms linijoms.

Kai reikia slinkti išraižytu apkasais ir nenuvalytu nuo priešo rajonu, tai dažnai teks susidurti vienas prieš vieną. Čia pajėgos pranašumas

reikšmės neturi ir gauna didelės reikšmės einančio grenadierių grandies priekyje šaulio staigumas ir drąsa. Čia reikia daug dėmesio laikyti kryptiai, kuri apkasuose lengva pamesti.

Jei grandis puola ne pirmoje linijoje, tai jos darbas kautynėse veik nesiskiria nuo veiksmų pirmoje linijoje. Rikiuočių formos tos pačios. Ugnies kautynėse grenadierių grandis dalyvauja visada, kai tik esamieji tarpekliai duoda šaudyti, ir pasirodo taikynys. Dažnai čia bus daug naudos pavartojus iš vyraujamųjų aukštumų įgudusių šaulių ugnį.

Užpakalyje slenkančių gren. grandžių distancija visada pareina nuo uždavinio, sustatymo kautynėse ir vietos. Atakai besiantinant, esančios rezerve grenadierių grandys taip pat artėja, kad reikiamai valandai atėjus, pakankamai būtų pajėgos smūgiui suduoti.

Kai yra reikalas tuojau suteikti paspirties pirmajai linijai, tai grandininkas niekada neturi atsakinėti, atsikalbinėdamas kautynių skyriaus viršininko parėdymų laukia.

Būdamas atvirame sparne, jis automatiniai griebiasi visų reikiamų priemonių jam apsaugoti.

Gynimosi metu grenadierių grandininkas organizuoja jam pavestojė kautynių skyriaus skyrininko vietoje atsparos vietą, įrengdamas arba kiekvienam atskiram žmogui apkasus arba kasdamas bendrą tranšėją (lizdą).

Jis ypatingai kreipia akį į savo pozicijos maskavimą, į šaudymo krypties nustatymą, į tolio iki įvairių esančių fronto priekyje vietos daiktų suradimą ir į ryšių su gretimomis grandimis apsaugojimą.

Kautynėms prasidėjus grenadierių grandies ugnis turi papildyti, o kartais ir pavaduoti kiek kulkosvaidžio grandies veiksmą. Ugnis reikia taip sutvarkyti, kad paskirtos gren. grandžiai ginti pozicijos priėjimai, silpnai kulkosvaidžių ir lydymųjų pabūklų apšaudomi, būtų gerai jo žmonių apšaudomi.

Jei priešas puls prisidengdamas dirbtinėmis miglomis, dūmais arba dujų debesiais, tai grenadierių grandis turi paleisti ir tęsti smarkią ugnį, nors taikynys ir nebūtų matomas.

Tankams arba pėstijos kaunamiesiems aeroplanams užpuolus, grandis turi gintis, vykdydama numatytą šaudymui planą ir naikindama jos pasiekiamus taikinius.

Gretimų grandžių žuvinimas neduoda teisės mesti gintis, nes gintis reikia iki paskutiniųjų ir savo pastangas sujungti su rezervų kontratakos pastangomis.

Savarankiškai uždaviniai grenadierių grandžiai tenka, kai ji paskiriama artimojon žvalgybon, kai ji saugo sparnus, kai stovi sargyboje, saugodama žygius arba pridengdama kariuomenės kautynių sąstatą.

Visais šiais atvejais grandininkas, žiūrėdamas apystovų turi mokėti savarankiškai spręsti. Apystovai išaiškinti, jis turi ją iširti, pasiūsdamas priekin ir į šonus atskirus žmones (2-3), kurie apsižvalgytų nuo aukštesnių vietų ir apžiūrėtų vietos daiktus.

Mokėjimas, reikalui ištikus, paleisti valdomąją grandies žmonių ugnį palengvina daugelio uždavinių sprendimą.

II. Kulkosvaidžio grandis.

Kulkosvaidžio grandis (K. G.) yra mažiausiai kulkosvaidžių kautynių vienetas. Ugnies kautynėms yra tai svarbiausias šių laikų pėstijos kuopos ginklas. Kulkosvaidžio grandį sudaro grandininkas, keturi kulkosvaidininkai (1-4 Nr. Nr.) ir trys šauliai (5-7 Nr. Nr.) 2 numeris šaudo iš kulkosvaidžio; 1, 3 ir 4 tiekia šovinių. Be to, 3 numeris yra 2-o numerio pavaduotojas.

Ši grandis mokoma drauge ir sąryšyje su grenadierių grandimi ir tais pačiais pagrindais.

Lengvajam kulkosvaidžiui laiku ir tikslingai panaudoti reikalaujama, kad grandininkas ir visi žmonės būtų savarankiai, vikrūs ir žvalūs, todėl kulkosvaidžio grandin skiriami apsukriausi vyrai. 2 ir 3 numeriai turi būti gerų akių, tvirto liemens, nes kautynių srityje jie kiloja kulkosvaidį ir turi su juo, kur reikia perbėgti ir peršliaužti.

Kulkosvaidžio grandininkas atsako už savo žmonių tinkamumą kautynėms, už taisyklingą kulkosvaidžio ir jo priedų įrankių laikymą.

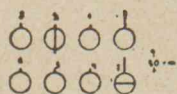
Kulkosvaidžio grandies vyrai ginkluoti:

Grandininkas turi karabiną arba šautuvą, žiūroną ir žirkles vielai kirpti.

- 1 Nr. turi šautuvą, šovininę su 45 šoviniais, kastuvą, geležinius kablius į stulpus kopti.
- 2 Nr. — kulkosvaidį, automatinį pistoletą, krepšelį su įrankiais ir kirka,
- 3 Nr. — karabiną arba šautuvą, kirka,
- 4 Nr. — šautuvą, šovininę su 45 šoviniais ir kirka,
- 5—7 Nr. Nr. — kaip šauliai.

Rikiuotės formos.

Kulkosvaidžio grandies formos ir perrikiavimai tie patys kaip ir gr. grandies. Linijoje (9 brėž.) kulkosvaidininkai sudaro antrą ir trečią gretas, o šauliai — pirmą ir ketvirtą.

Brėž. 9 Nr. Linija

Žygyje lengvasis kulkosvaidis, drauge su reikalingais kautynėse prietaisais ir šoviniais, guli ant rankinio kulkosvaidžių vežimėlio, kuris gali būti prikabinamas prie būrio šovinių vežimo¹⁾.

Persirikiuojant manevravimo rikiuotėn, rankinis vežimėlis nuo šovinių vežimo atkabინamas ir traukiamas 1 numerio.

Persirikiuojant kautynių tvarkon, kulkosvaidis su įrankiais imamas iš vežimo šitaip:

Grandininkas ima vieną atsargos vamzdį ir tutele dėmams išėiti,

2 Nr. — lengvąjį kulkosvaidį,

3 Nr. — dvi dėzes su šoviniais,

4 Nr. — vieną dėžę su šoviniais ir vieną su vandeniu,

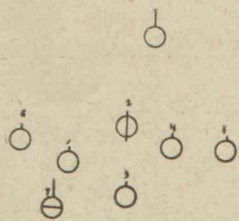
1 Nr. — traukia kulkosvaidžio vežimėlį su atsarginėmis dalimis ir įsakius paima šovinių atsargą iš šovinių vežimo.

¹⁾ Rankinio vežimėlio vietoje, lengvasis kulkosvaidis su įrankiais gali būti pritaikytas sukrovimui ant arkliaus nugaros arba ant vežimo.

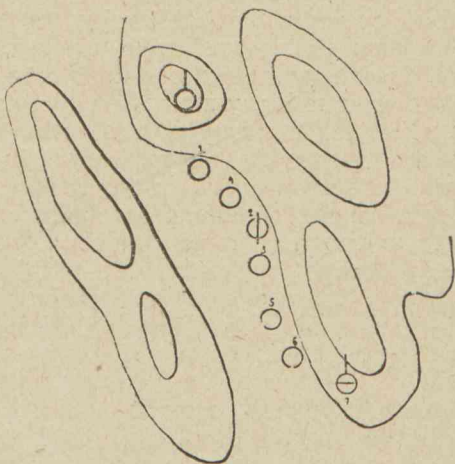
Grandininkas, žiūrint reikalo, gali įsakyti palikti rankinį vežimėlį prie šovinių vežimo.

Jei bus įsakyta palikti rankinis vežimėlis prie šovinių vežimo, tai pirmasis numeris ima iš jo dėžę su atsarginėmis dalimis ir dėžę su šoviniais ir eina į savo grandį.

Pagrindinių manevravimo rikiuočių formų pavyzdžius rodo brėžiniai 10—13 Nr. Nr.

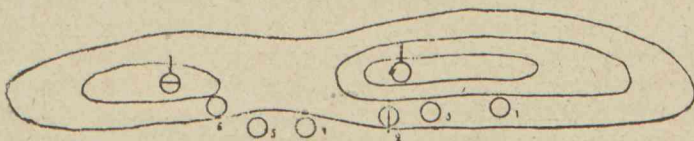

Brėž. 10 Nr. Sauja.

Brėž. 11 Nr.—Vorelė

Judesiai vykdomi tais pačiais pagrindais ir komandomis, kaip ir grenadierių grandyje, tik kulkosvaidžiai neužtaisyti. Kai galima tikėtis greitai susidursiant su priešu, tai kulkosvaidis užtaisomas bubneliu.

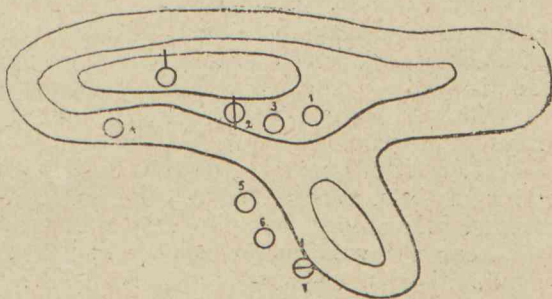

Brėž. 12 Nr.—Vilnis.

Lengvasis kulkosvaidis reikia taip nešti, kad jo priešas nepastebėtų. Pozicija kulkosvaidžiui parenkama, žiūrint sprendžiamojo uždavinio, taip, kad jei tik leidžia aplinkybės, galima būtų staiga paleisti ugnis ir flankuoti, nes tuo būdu ugnies tikrumas ir jos moralė reikšmė žymiai pakyla.

Artimi ir gerai matomi krūmai, iškasinėta žemė, miško kampas arba trobesiai greitai pritraukia priešo dėmesį.

Reikia žiūrėti, kad kulkosvaidis sudarytų priešui mažą ir sunkiai įžiūrimą taikinį.

Brėž. 13 Nr — Vilnis

Griežtai draudžiama žmonėms telktis arti kulkosvaidžio pozicijos. Dirbtinis maskavimas turi paslėpti kulkosvaidį nuo priešo žemės ir oro sekėjų.

Lengvojo kulkosvaidžio matomajam plotui padidinti dažnai jam reikės ieškoti vietos aukštesnės už žemės paviršių. Labai svarbu mokėti šiam reikalui sunaudoti vietos daiktai ir jie pritaikinti kulkosvaidžiui veikti.

Lengvajam kulkosvaidžiui poziciją suradus, grandininkas parodo antrajam numeriui priešą, ir už uždangos atliekami visi prirengiamieji veiksmai: nustatomas taikiklis, užtaisoma.

Paskui grandininkas apsižvalgo, sprendžia, kokios paspirties galėtų suteikti tą minutę lengvasis kulkosvaidis ir, kas reikia, įsako. Pavyzdžiui: „paleisti ugnį į pamiškę, pusiau kairėn nuo mūsų, ypatingai į malkų krūvą, kur, man rodos, yra priešo kulkosvaidis: šaudyti iki mūsų grenadierų grandis užims ten tiesiai prieš mus tvorelę“.

Paskui grandininkas komanduoja: „į poziciją“. Antrasis numeris stato kulkosvaidį ant atsargos ir slenka su kulkosvaidžiu į poziciją; čia jis tvirtai įsmeigia šakutės pentiną ir savarankiškai paleidžia ugnį.

Trečiasis numeris tuojau paduoda antrajam šovinius ir sustoja prie jo iš dešinės, visumet pasiryžęs padėti antrajam numeriui. Jei uždangos nėra, tai jos sustoja keliuose žingsniuose dešinėn ir užpakalin nuo antrojo.

Pirmasis numeris (jei jis be vežimėlio) sustoja už uždangos netoli nuo kulkosvaidžio taip, kad trečiam numeriui pašaukus arba davus ženklą, jis galėtų tuojau atnešti šovinių.

Ketvirtasis numeris taip pat pasirenka vietą, jei galima, už uždangos taip, kad galėtų matyti grandininką ir kautynių sk. skyrininką.

Prireikus įpilti vandens, ketvirtasis numeris paduoda antrajam numeriui savo dėžę su vandeniu. 5 ir 7 numeriai užima vietas taip, kaip K. grandininkas nurodo.

Jei tarp pastarųjų yra įgudęs šaulys su optikos taikikliu, tai jis būna arčiau už kitus, kad jo taiki ugnis galėtų naikinti lengvajam kulkosvaidžiui sunkiai pasiekiamus lengvus (smulkius) taikinius ir tuo padidinti lengvojo kulkosvaidžio ugnies veiksmą.

Visi kiti numeriai arba pasilieka rezerve už uždangos arba gauna uždavinį žvalgyti naują poziciją kulkosvaidžiui ir sekimui.

Tik tada, kai padėtis reikalauja visai įtemptos ugnies arba, kai vietos uždangų visai nėra, visi žmonės (jų tarpe 1 ir 4 numeriai) užima šaulių pozicijas. Tuomet jų uždavinys — apsaugoti lengvojo kulkosvaidžio sparną ir užpakalį.

Grandininkas, būdamas netoli kulkosvaidžio, pasirenka tokią vietą, kad galėtų sekti priešą ir vadovauti savo grandies ugniai.

Jei uždangos prirengiamiesiems lengvojo kulkosvaidžio veiksmams nėra, tai, ugniai paleisti, viršininkas tiesiai komanduoja, pavyzdžiui:

„Kulkosvaidis pozicijon — pusiau dešinėn, kur trūksta granatos, yra priešo kulkosvaidis. — Kulkosvaidžiui taikiklis 600. — Įgudusiam šauliui šaudyti į priešo sekėją miško kampe, dešinėn nuo kulkosvaidžio, taikiklis 550. — Kitiems šauliams visai pasislėpti. — Ugnis!“

Žmonės savarankiškai pasirenka vietas, o antrasis numeris ir įgudęs šaulys patys paleidžia ugnį.

Jei apystova reikalauja skubiai paleisti ugnį, tai antrasis numeris pats pasirenka vietą, taikinį, taikiklį ir šaudo. Visi kiti žmonės savarankiškai taikinas priė antrojo numerio veiksmų.

Lengvojo vokiečių Maksimo kulkosvaidžio savybės reikalauja šaudyti su patrankomis paleidus nuo 3 iki 8 šūvių ir duoda išvystyti veiksmingą ugnį atstumuose iki 800 metrų.

Nepalijama ugnis leidžiama paleisti tik artimiausiose distancijose (arčiau 100 metrų) į stambius taikinius ir tankiai šaudoma nedidelėmis serijomis (po 8 šūvius), kurios greitai pasikartoja. Čia visumet reikia turėti galvoje sunkus šovinių tiekimas kulkosvaidžiui.

Geras kulkosvaidininkas bešaudydamas pats daro pataisų. Grandininko pastabos ir nurodymai jam tatai palengvina. Pastarajam tenka atsakomingas uždavinys: sekti kulkosvaidžio šaudymas, ugnies drausmė, šovinių taupus naudojimas ir tiekimas laiku žiūrėti, kad būtų vandens ir, galop, laikyti ryšius su kautynių skyriaus viršininku.

Tai atlikti grandininkui padeda, visomis pajėgomis ir savarankiškai visi grandies žmonės, kurie turi būti išmokyti suderintai tarpusavy veikti.

Vos tik antras numeris atliko savo ugnies uždavinį ir neturi priešais rimto šaudymui taikinio, jis tuojau sustabdo ugnį ir patraukia savo kulkosvaidį už uždangos.

Jis naudoja kiekvieną pertrauką kautynėse, apžiūrėdamas savo kulkosvaidį, įpildamas vandens, patepdamas ir t. t.

Bėgimai vykdomi tais pačiais pagrindais kaip ir grenadierių grandyje. Prieš bėgsiant, komanduojuama: „pozicija keisti!“ Bėgant antrasis numeris, abiem rankom prispaudęs prie kūno, kulkosvaidį neša taip, kad nei iš priekio nei iš šonų negalima būtų pastebėti, kad tai kulkosvaidis.

Keičiant poziciją, dažnai bus pasišvisti priekin šauliai priešui ir naujai pozicijai išžvalgyti, o taip pat antram numeriui bent kiek poilsio duoti.

Kiekviena pozicija turi būti paliekama taip, kad priešas nepastebėtų.

Prieš atakuojant ir atakos metu nelygioje vietoje, ypatingai krūmuose ir miškuose, o taip pat, staiga susidūrus su priešu, pasitaiko reikalas šaudyti einant.

Tuomet antrasis numeris užtaiso lengvąjį kulkosvaidį bubneliu, padeda jį ant perjuosto per kairįjį petį diržo taip, kad kairioji kameros sienelė būtų prieš dešinįjį krūtinės šoną. Kairioji ranka paima pro diržą kulkosvaidžio mantiją ir ją, kur reikia, pakreipia. Ji reikia tvirtai priglausti; liemuo turi būti pasviręs į priekį, nugara įtempta kojomis žengti tvirtai, kad atatrunkos įtaką neutralizuotųsi.

Judesyje iš lengvojo kulkosvaidžio galima šaudyti ir dviem žmonėm: einantis priekyje trečiasis numeris laiko kulkosvaidį po pažastim, o antrasis numeris tinkamai pakreipia ir šaudo.

Lengvasis kulkosvaidis galima vartoti ir žemai lakstantiems aeroplanams šaudyti. Šiam reikalui vartojami trikojai ir tam tikri prietaisai.

Nesant trikojų, lengvasis kulkosvaidis galima įrengti šaudyti iš griovio, prie sienelės arba medžio.

Kulkosvaidžių grandies vartojimas kautynėse.

K. grandis atlieka savo kautynių uždavinius, tvirtai susirišusi su savo kautynių skyriaus grenadierių grandimi.

Puolimo metu, žiūrint kautynių apystovos ir vietos, keisdamas rikiuotes formas, grandininkas veda savo žmones priekin tiek, kiek galima vesti, nepaleidus ugnies.

Paprastai šiuo laikotarpiu šią grandį pridengs gr. grandies patruliai.

Dažnai pats grandininkas palaikys savo lengvąjį kulkosvaidį už uždangos iki jis pats su savo grandies šauliais pakankamai išžvalgys priekyje esančią vietą.

Paprastai lengvasis kulkosvaidis pradės šaudyti, kautynių skyriaus viršininkui įsakius, bet atskiru atveju ugnis gali būti paleista ir grandininkui įsakius, arba ir antrojo numerio iniciatyva.

Paprastai pradedama šaudyti tokiuose atstumuose, kur gali būti patikima veiksminga ugnis. Lengvasis kulkosvaidis paleidžia ugnį arčiau 800 metrų, o įgudę šauliai—arčiau 1000 metrų; šaudoma tik tada, kai yra reikalas praskirti kelias gretimoms grandims arba, kai priešas pradės šaudyti pačią kulkosvaidžio grandį.

Kautynių skyriaus viršininko duoto uždavinio ribose kulkosvaidžio grandininkas dažniausiai pats pasirenka šaudomą taikinį, bet kai kada jį gali nurodyti ir kautynių skyriaus viršininkas.

Taisyklingai imant taikinys pasirenkamas toks, kuris labiausiai kliudo savo kautynių skyriui atlikti duotą jam uždavinį, žinoma, jei į tą taikinį galima pafeisti tikroji ugnis. Šį vyriausią taikinį šaudant reikės, kad ir trumpai, laikas nuo laiko šaudyti pripuolamus taikinius.

Dažnai nematomo priešų ugnis sulaikys ėjimą pirmyn. Tuomet reikės paleisti ugnis į tas vietas, kur tas priešas galėtų būti (krūmai, aptvaros, pamiškės, apžėlę laukai, miglotos vietos ir t. t.).

Tačiau taip šaudyti reikia, tik gerai apgalvojus, kad išsimokėtų šovinių aikvojimais.

Nuo apystovų pareina, kiek ilgai teks susilaikyti iš eilės užimtose pozicijose. Čia svarbiausias pagrindas bus žiūrėti, kad būtum ten, iš kur patogiausiai galima praskinti kelias sau ir savo gretimai grenadierių grandžiai.

Atlikdama užpakalyje, kulkosvaidžių grandis šaudo pro tarpeklius tarp slenkančių priekinių grenadierių grandžių.

Jei priešas pastebėjo šaudančių kulk. grandį ir paleido į ją tikrąją ugnį, tai reikia pakeisti pozicija.

Jei grandis persikels nepastebėta, tai jai pavyks išėiti iš priešų ugnies. Bet reikia atsiminti, kad dažnas pozicijų keitimas blogai atsilieps lengvojo kulkosvaidžio darbui kautynėse.

Lengvajam kulkosvaidžiui sugedus, grandininkas veda savo grandį priekin, kaip grenadierių grandį. Pasilikęs antrasis numeris pataiso kulkosvaidį ir paveja savo grandį.

Prieš atakuosiant, lengvasis kulkosvaidis ir visi šauliai paleidžia smarkią ugnį į atakuojamą punktą ir į palaikančias šį punktą priešų grupes.

Atakon eina visi šautuvu ginkluoti kulk. grandies žmonės grandininko vadovaujami derindamiesi su grenadierių grandies veiksmiais.

Visą šį metą lengvasis kulkosvaidis be paliovos šaudo, iki savieji užstos jam taikinį, paskui jis skubiai prisišlieja prie savo grandies. Čia jis tuoju paleidžia ugnį į dar besistengiančius atsiremti arba puolančius kontrataką priešų skyrius.

Jei iš savo paskutinės pozicijos lengvasis kulkosvaidis negali padėti savo grandies atakai, tai jis slenka paskui ir, pasitaikius patogia progai, eidamas šaudo.

Atakai pavykus, lengvasis kulkosvaidis tuoju užima ir organizuoja tvirtą užimto priešų pozicijos gynimą, pasirengdamas atremti kontrataką vienodais su grenadierių grandimi pagrindais.

Gilus besiginančio priešų sąstatas (sustatymas) ir reikalingumas jį kartas nuo karto pralaužti suteikia kulkosvaidžių grandžiai naujų, dažnai netikėtų uždavinių.

Didžiausias domėjimasis priešų, žvalgymas taikinių, kuriuos reikėtų neutralizuoti, kad grenadierių grandis galėtų slinkti tolyn, sparnų saugo-

jimas, derinimas visų kulkosvaidžių grandies veiksmų reikalauja šiuo metu visiško grandininko valios, minties ir pajėgų įtempimo.

Šiuo laikotarpiu kulkosvaidžių grandis turės neutralizuoti, suvaržydama frontine ir sparnine ugnimi, keletą priešų kulkosvaidžių lizdų arba atsparos punktų, kad grenadierių grandis galėtų pastaruosius atakuoti sparnan arba užpakalin.

Jei ši grandis veikia ne pirmoje linijoje, tai ji elgiasi taip, kaip atakinkama grenadierių grandis. Laisviems tarpekliams priekyje arba šonuose atsivėrus arba atakinkamiems taikiniams pasirodžius — lengvasis kulkosvaidis paleidžia ugnį.

Lengvajam kulkosvaidžiui šaudyti per savos kariuomenės galvas leidžiama tik atskirais atvejais, kai stovimoji kulkosvaidžio vieta žymiai aukštesnė (medis, namas ir t. t.) ir tik tuomet, kai kariuomenė, per kurios galvą šaudoma, stovės čia pat ties ta vieta.

Lengvajam kulkosvaidžiui įtaisyti medyje, kiekviena grandis turi geležinius kablius.

Gynimosi metu lengviesiems kulkosvaidžiams drauge su sunkiaisiais tenka svarbiausias gynimosi ugnies uždavinys; paprastai lengvieji kulkosvaidžiai būna sunkiųjų priekyje.

Kulkosvaidžio grandininkas atsakomingas ir turi žiūrėti, kad jo lengvasis kulkosvaidis būtų paslėptas nuo žemės ir oro sekėjų ir būtų taip pat statytas, kad apsaugotų gretimų grenadierių ir kulkosvaidžių grandžių padėtį.

Pirmosios linijos lengvasis kulkosvaidis gauna šaudyti tam tikrą sektorių; už šio sektoriaus, verti įsidėmeti taikiniai lengvojo kulkosvaidžio šaudomi tada, kai nurodytame jam sektoriuje rimtų taikinių nėra. Vykusiai pasirinkę taikinius ir pilnai išplėtę savo ugnį, lengvieji kulkosvaidžiai gali neutralizuoti daug žymesnių pajėgų ataką.

Tolimieji taikiniai paprastai šaudomi artilerijos, sunkiųjų kulkosvaidžių, o mažus taikinius šaudo ir atskiri įgudę šauliai.

Lengvasis kulkosvaidis dėl to gali visai pasislėpti ir pasisaugoti artėjimo laikotarpiu arba priešų tolimojo puolimo metu.

Labai didelės ugnies reikšmės turi gerai pasislėpusieji lengvieji kulkosvaidžiai, kurie paskui pasirodę, staiga paleidžia ugnį mažuose atstumuose.

Be to išsikišusieji pozicijos priekin ir gerai pridengti lengvieji kulkosvaidžiai, iš anksto paleisdami ugnį, gali lengvai suklaidinti priešą ir jį ilgam sulaukyti.

Priešui įsilaužus į užimamąją poziciją, kulkosvaidžio grandis atkakliai ginasi ir šaudo iki paskutiniam šoviniui, nekreipdama akies į sparnų ir net užpakalio supimą. Ji turi stengtis surišti priešą ir palengvinti savo grenadierių kontratakai.

Kritingoje padėtyje grandis ginasi rankinėmis granatomis, šaudo visi, net 2 ir 3 numeriai, iš savo automatinų pistoletų.

Traukimosi metu kulkosvaidžių grandis veikia tais pačiais pagrindais, kaip ir grenadieriai. Ji pasitraukia paskutinė ir palengvina grenadierių grandžiai trauktis.

Kulkosvaidžio grandis geriau už grenadierių grandį sugeba atlikti savarankiškus uždavinius, kur reikalaujama išvermė, pavyzdžiui: saugant sparnus, pridengiant frontą ir t. t. Lengvasis kulkosvaidis dažnai vartojamas priešui suklaidinti.

III. Kautynių skyrius.

Kautynių (K. S.) skyrius yra pagrindinis pėstijos kautynių vienetas. Jį sudaro viena grenadierių grandis ir viena kulkosvaidžių. Pagrindinė kautynių skyriaus kovos priemonė yra lengvasis kulkosvaidis.

Kulkosvaidžio grandies uždavinys — sunaudoti automatinio ginklo ugnį. Grenadierių grandis papildo ir laiduoja jos darbą, atlikdama tokius uždavinius, kurių kulkosvaidžio grandis atlikti negali.

Jei kulkosvaidžio nėra arba jis sugenda, kautynių skyrius visai nenustoja tinkamumo kautis ir sumaningais veiksmais ir energija stengiasi pakeisti automatinį ginklą. Tada pranašesniai ugniai sudaryti tenka vartoti daugelio šautuvų sutelkta ugnis.

Kautynių skyriui vadovauja skyrininkas puskarininkis. Manepravimo metu jis eina skyriaus priekyje; kautynių metų — ten, iš kur jam patogiau sekti ir valdyti; paprastai jis būna ties lengvuju kulkosvaidžiu.

Skyrininko vaidmuo yra pastūmėti savo skyrių priekin į nurodytą vietą, sutelkiant stiprą ugnį į priešą, kliudantį slinkti jam ir jo kaimynams.

Visose apystovose jis neturi liautis vadovavęs savo automatinio ginklo ugniai.

Skyrininkas, eidamas savo skyriaus priekyje, pats veda savo žmones.

Aklai dabodami jo ženklus, grenadierių ir kulkosvaidžio skyrininkai skubiai ištiesia arba surenka žmones, slenka priekin, paleidžia ugnį ir jos vaisius stengiasi tuojau sunaudoti.

Skyrininkas rūpinasi suderinti savo kautynių skyriaus veiksmus su kaimynų skyrių veiksmais, stengiasi laikyti kontaktą su priešu, žiūri taisyklingo technikos įmonių vartojimo savo skyriuje, saugo sparnus, palaiko visose aplinkybėse skyriuje tvarką ir drausmę ir, galop, laiko ryšius su būrio vadu.

Skyriaus sudėčiai padidėjus, skyrininkas lygiai padidina abi grandis, o sumažėjus — pirmiausia aprūpina automatinį ginklą, mažiausia, trimis žmonėmis.

Kad geriau būtų galima prižiūrėti, ar tiksliai vykdomi visi skyrininko nurodymai, o taip pat tvarkai ir drausmei palaikyti, kiekvienas skyrininkas turi pavaduotoją. Tarp kita ko, pastarojo pareiga — laikyti akies ryšį su būrio vadu.

Kad geriau savo pareigas galėtų atlikti, manevravimo rikiuotėje skyrininko pavaduotojas būna skyriaus žmonių užpakalyje.

Kautynių skyriaus parengimas pradedamas pabaigus vieno mokymą ir gandes mokymą. Tas parengimas atliekamas būrio vadui netaipinai vadovaujant ir kuopos vadui prižiūrint. Mokydamas instruktorius turi kreipti ypatingo dėmesio į bendrą grenadierių ir lengvojo kulkosvaidžio veiksmų sąryšį ir išaiškinti šio sąryšio reikšmę kautynėms.

Pratimų metu priešą gali vaidinti atskiri žmonės. Kartais būrio vado nurodymu du kautynių skyriai galės mokyti atskirų kautynių momentų vienas prieš antrą, pakaitomis vaidindami besiginacio ir puolancio vaidmenį.

Pratimų dalykai bus:

- a) artėjimas įvairiose rikiuotėse: vorelėse, vilnyse, kautynių skyriaus dalimis, atskirais žmonėmis;
- b) kautynių rikiuotės: tiesimasis už uždangų ir pasirodant iš jų; atstumų sprendimas, ugnies paleidimas ir jos drausmė;

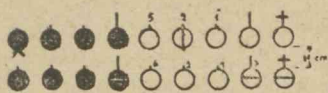
- c) puolimas, bėgimai, ugnies pozicijų užėmimas;
- d) kliūčių įveikimas atsigynimo įtaisymuose, pasipriešinimo lizdų aplenkimas, pasipriešinimų įveikimas, stabtelėjimai puolant (tyčiom arba del pranašesnės priešo ugnies), kontratakos atrėmimas, grenadierių ir kulkosvaidininkų uždaviniai;
- e) pagrobto baro užėmimas: priešo apkasų pritaikymas, pasirinkimas vietų lengvajam kulkosvaidžiui, tarpeklio tarp dviejų kautynių skyrių šaudymas, pasipriešinimo punktų organizavimas taip, kad priešas negalėtų atskirti nuo neužimtų tarpeklių.
- f) kautynių patrulių tarnyba,
- g) užtveriamoji lengvojo kulkosvaidžio, šautuvų granatų ir rankinių granatų ugnis,
- h) netikėtumai.

Kiekvienas šių pratimų turi būti uoliai parengtas ir vykdomas, kaip atskiras kautynių nuolykis.

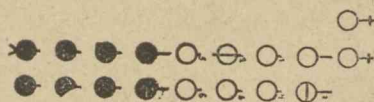
Rikiuotės formos.

Pagrindinės kautynių skyriaus tankinės rikiuotės yra štai kurios:

- a) Linija — sustojusių greta grandžių linijos, dešiniajame sparne kulkosvaidžio grandis (14 brėž).
- b) Gretos — vora po du, kulkosvaidžių grandis priekyje (15 brėž.).

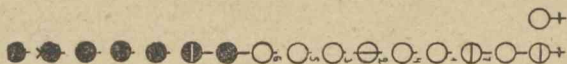

Brėž. 14 Nr. — Linija.

Brėž. 15 Nr. — Gretos.

- c) Virtinė — vora po vieną, kulk. grandis priekyje (16 brėž.).

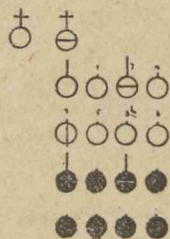
Brėž. 16 Nr — Virtinė.

- d) Vora po keturius — kulk. grandis priekyje (17 brėž.) Judesio ir valdymo pagrindai tie patys, kaip grandyje.

Vora po keturius yra normalė pėstijos žygio (maršo) rikiuotė. Joje galima, kai tam reikalui bus sukomanduota, laisvai laikyti kūnas, kalbėtis, rūkyti ir, pasimainant, laikyti šautuvus ant dešiniojo ir kairiojo peties.

Pagrindinės kautynių skyriaus manevravimo rikiuotės yra štai kurios:

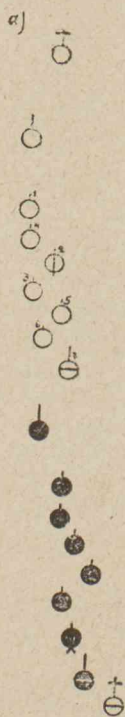
- a) kautynių skyriaus vorelė (18 brėž.),
- b) grandžių vorelė (19 brėž.),
- c) kautynių skyriaus sauja (20 brėž.),
- d) grandžių sauja (21 brėž.),
- e) vilnis (22 brėž. d ir b),
- ir f) dvilypė vilnis (22 brėž. a).

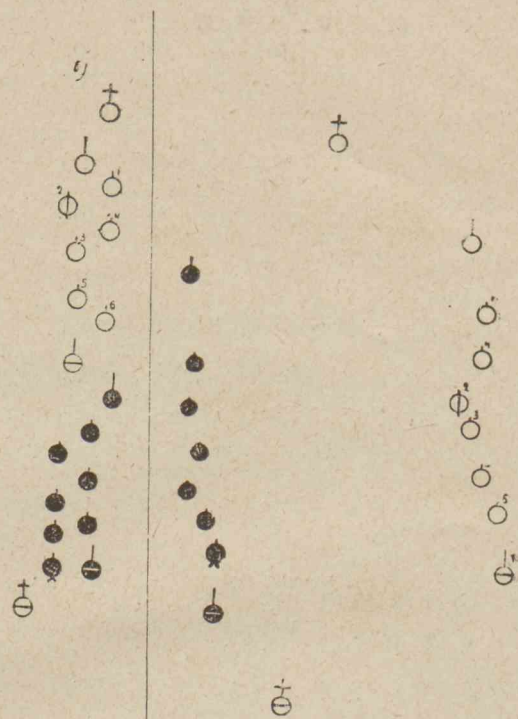
Brėž. 17 Nr.

Visos šios rikiuočių formos yra grandžių manevravimo rikiuočių deriniai. Vorelių rikiuotė leidžia geriau prisitaikyti prie vietos ir greičiau slinkti. Todėl ši rikiuotė paprastai vartojama kaip artėjimo rikiuotė artilerijai.

rijos ir pėstijos tolimos ugnies sferoje arba visur, kur vieta duoda pasislėpti nuo priešų ugnies ir akių.

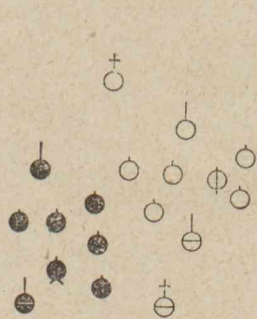
Brėž. 18 Nr. Kautynių skyriaus vorelė.

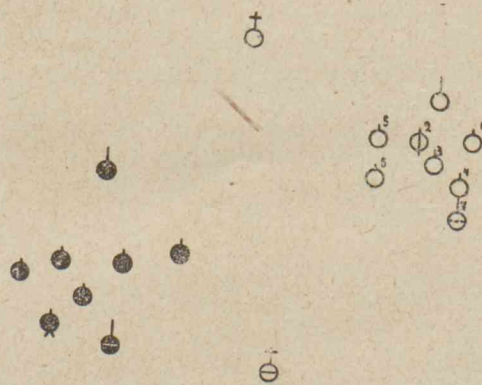
Brėž. 19 Nr.—Grandžių vorelė.

Kaip artėjimo rikiuotė, skyriaus saujos vartojamos tais pačiais atvejais, kaip yra nurodyta grenadierių grandžiai.

Pėstininkų tikrosios ugnies sferoje ir ten, kame savo ugnis reikia išplėsti, vartojama vilnis. Yra tai kautynių rikiuotė.

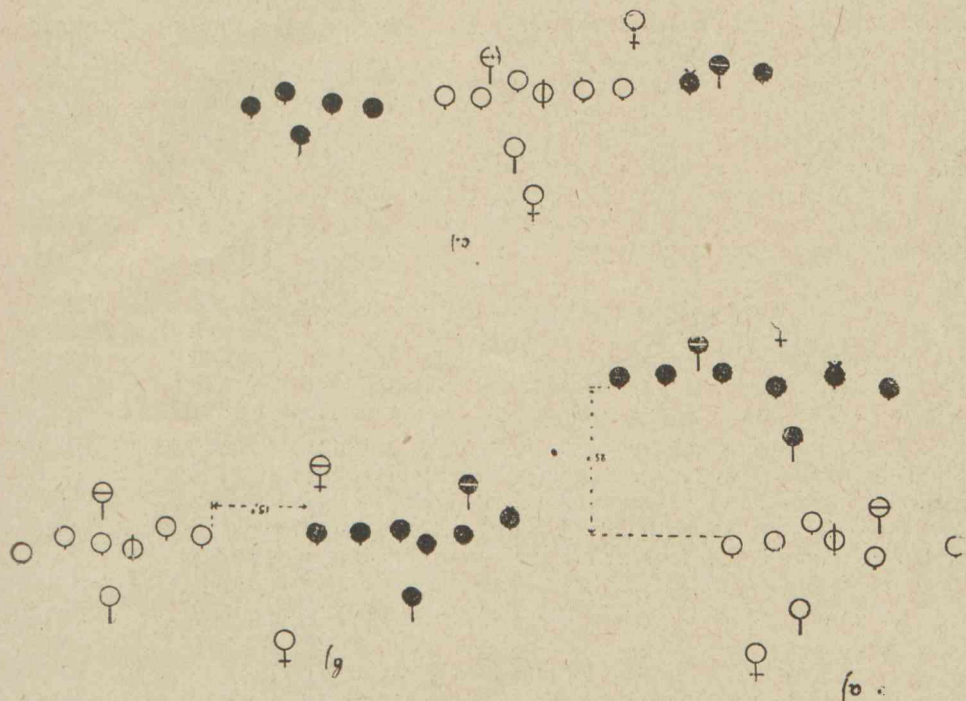

Brėž. 20 Nr
Kautynių skyriaus sauja.

Brėž. 21 Nr.—Grandžių sauja.

Kautynių skyrius turi mokėti surikiuoti į vilnis iš visokių rikiuočių kiekviena kryptimi, vietoje ir judesyje.

Brėž. 22 Nr. — Vilnis.

Paprastai kautynių skyrius tiesiasi dvilype vilnim: pirmoje vilnyje būna kulkosvaidžio grandis, o antroje 20—30 žingsnių distancijoje — grenadierių grandis. Šis tiesimo būdas duoda kautynių skyriui lankstumo ir leidžia, kai reikia, užpakalinę vilnį išstumant į pirmosios vilnies liniją, pailginti frontą dešinėn ir kairėn, o kartais į abi puses.

Paprasti tarpekliai tarp grandžių 10—20 žingsnių.

Kulkosvaidžio grandis yra krypties grandis, o pastarojoje kryptį laiko lengvasis kulkosvaidis, prie kurio taikinas visi kiti kautynių skyriaus žmonės.

Įsakant kautynių skyriui išsitiesti reikia nurodyti savųjų padėtis, žinios apie priešą, kautynių skyriaus uždavinys kuopos ir būrio ribose, fronto plotis, vieta kulkosvaidžio grandžiai ir uždavinys lengvajam kulkosvaidžiui, vieta grenadierių grandžiai ir jos uždavinys.

Pavyzdys: „Mūsų kuopa puls maždaug 1500 žingsniuose prieš mus įsikarusį aukštumoje priešą. Mūsų būrys, dešiniame sparne, kairėje antras būrys, trečias būrys užpakalyje — rezerve.“

Į kairę nuo aukštumos, maždaug per 500 žingsnių ten (rodyti) yra priešo atsparos punktas, kuris flankuoja visą plotą prieš aukštumą.

Mūsų būrys sustiprintas dviem sunkiais kulkosvaidžiais, turi uždavinį užimti tą atsparos punktą.

Mūsų kautynių skyrius — pirmoje būrio vilnyje; dešinėje — antras kautynių skyrius, už dešiniojo sparno rezerve stovi trečias kautynių skyrius.

Sunkieji kulkosvaidžiai šaudys nuo ano kalnelio (parodyti), kuris užpakalyje. Artimiausias tikslas — užimti griovys su 3 atskirais medžiais, kurie štai už 600 žingsnių prieš mus; kryptis laikyti į vidurinę medį (paro-

dyti); tarpekiai — 4 žingsniai, distancija — 30 žingsnių. Kautynių skyrius — dvilype vilnim. Bėgte marš!⁴.

Kautynių skyrius eina bėgimais prisitaikydamas prie vietos. Kiekviena nauja kautynių skyriaus ugnies pozicija pasirenkama, žiūrint naujos lengvojo kulkosvaidžio pozicijos. Grenadieriai visada įtaiso savo ugnies poziciją, žiūrėdami automatinio ginklo pozicijos.

Manevruodamas kautynėse, žiūrėdamas apystovos, kautynių skyrius, gali vartoti ir įvairias kitas protarpines rikiuočių formas, o taip pat mišrius derinius, pavyzdžiui, viena grandis vilnyje, o kitas vorelėje arba saujoje.

Kautynių skyriaus vartojimas kautynėse.

Skyrininkas turi būti savo dalies ugnies ir ypatingai automatinio ginklo ugnies šeiminkas. Jis, nesvyruodamas, drąsiai stumia automatinį ginklą priekin, kad, patogia vietą pasirinkęs, gautų už priešo pranašesnę ugnį.

Puolimas. Artėjant, kai norima susidurti su priešu, labiau pasislinkusieji priekin kautynių skyriai eina kautynių patrulių pareigas. Jų grenadierių grandys, kurios labiau tinka žvalgyti, daugiau pasislenka priekin. Atvirksčiai kituose kautynių skyriuose priekyje turi eiti kulkosvaidžio grandis, kuri staiga pasidėjęs kautynėms, pasirengusi tuojau paleisti ugnį.

Skyrininkas visumet turi akies ryšį su būrio krypties skyriumi; jei yra reikalo, jis skiria vieną žmogų ryšiams kad galėtų laiku ir tiksliai priimti būrio vado ženklus.

Skyriaus puoiamosios kautynių tvarkos skemos nėra.

Kai reikia šaudyti, skyrius sustoja tiesiai prieš savo taikinį; skyrininkas keliais žodžiais paaiškina žmonėms skyriaus uždavinį, vikių tikslą ir greitųjų skyrių padėtį.

Lengvasis kulkosvaidis pasirenka tokią vietą, iš kur galima būtų laukti geresnių šaudymo vaisių ir suteikti paspirties beslenkantiems grenadieriams.

Grenadierių grandis išsiskleidžia taip, kad nevaržytų lengvojo kulkosvaidžio šaudymo, ir kad pati galėtų reikalui esant šaudyti.

Priekyje gali būti kulkosvaidžio grandis, kai reikia praskinti kelias ugnimi, arba grenadieriai, kai reikia skubiai pasislinkti priekin vietos ribos pagrobt.

Einant kautynių rikiuotėje, reikia laikytis šių taisyklių:

- 1) visada eiti paskui skyrininką;
- 2) einant — kiek galima, laikytis nurodytų tarpeklių, kad nebūtų nuostolių; vengti susigrūdimo;
- 3) nekliudyti lengvųjų kulkosvaidžių ugniai.

Kautynių skyriaus paskirstymas į dvi grandis duoda šiek tiek pasinaudoti kulkosvaidžių ugnies vaisiams grenadierių judesiais.

Paprastai lengvajam kulkosvaidžiui pašaudžius, 2—3 šauliai perbėga į naują sieną, o paskui juos pamaži persikelia lengvojo kulkosvaidžio žmonės.

Jei apystovos leidžia, gali slinkti priekin visas skyrius, turėdamas priekyje kulkosvaidžio grandį, kuri eidama šaudė.

Nors kiekviena grandis ir turi tam tikrą uždavinį, bet puolamosiose skyriaus kautynėse jų tikslas tas pat ir todėl turi būti visiškas suderinimas.

Kartais, nelaukdama grenadierių pasistūmėjimo priekin, kulkosvaidžio grandis pati pasinaudos savo ugnies vaisiais. Antra vertus, suspietus ugnį, ir grenadierių grandis gali padaryti išpūdžio, panašaus į lengvojo kulkosvaidžio šaudymo efektą.

Skyriaus žmonės niekad neveikia atskiram rezultatui pasiekti, bet visumet bendram tikslui ir ypatingai turi stengtis apsaugoti manevravimo laisvę savo lengvajam kulkosvaidžiui.

Kautynių skyriaus darbas puolimo metu pasireiškia be paliovos spaudžiant priešą, ugnimi ir judesiu, kad ugnis pasidarytų pranašesnė ir kad galima būtų arčiau prieiti prie pozicijos.

Puldamas skyrininkas vartoja ugniai tik tiek pajėgų, kiek jų būtina reikia duotajam uždaviniui išspręsti. Jis turi atsiminti, kad tinkamai pavartota automatinio ginklo ugnis atstoja ugnį grenadierių, kurie bus reikalingi vėliau rankų kautynėms.

Taigi, reikia kiek galima plačiau naudoti lengvasis kulkosvaidis sparniniai ir kryžiškai ugniai.

Lengvojo kulkosvaidžio pozicija turi duoti galimybės gerai šaudyti priekin ir, kiek galima, flankuoti plotą gretimųjų kaut. skyrių priekyje. Sparninis kautynių skyrius turi apšaudyti tarpekį iki kaimyninės dalies.

Kai yra reikalinga kryžiška ugnis, skyrininkas neturi svyruoti, iškeldamas lengvąjį kulkosvaidį keletą dešimčių arba ir daugiau žingsnių priekin už visos kautynių skyriaus ugnies linijos.

Kai beslinkdamas K. S. susidurs su priešo pasipriešinimo lizdu (atsparos vieta), jis turės įvertinti ir nuspręsti, ar paprastai puldamas, pajėgs priešą įveikti, ar reikės pavartoti skyriaus dalies manevras ar, galop, reikės apeiti.

Pirmuoju atveju, derindamas ugnį ir judesį, skyrininkas stengiasi sudaryti pranašesnę ugnį ir prisiartinti tiek arti, kad apipykęs pasipriešinimo lizdą ugnimi ir granatomis, galėtų pulti durtuvais.

Antruoju atveju skyrininkas, vartodamas lengvojo kulkosvaidžio ugnį, kuriai padeda šautuvo granatos, stengiasi neutralizuoti pasipriešinimo lizdo ugnį, o tuo tarpu grenadierių grandis, supdama, slenka iš sparno į pasipriešinimo lizdą ir apvertusi pastarąjį ugnimi ir granatomis, puola durtuvais.

Kulkosvaidžio grandis nesiliauja šaudžiusi iki jos ugnis pasidarys pavojinga saviems puolantiems grenadieriams.

Norėdamas apeiti pasipriešinimo lizdą, skyrininkas turi žiūrėti, kad jo skyrius nepakliūtų į priešo sparninę ugnį.

Tokio lizdo pasipriešinimas bepuolant dažnai pats pranyksta. Jei taip neatsitiktų, tai reikia pagalvoti, ar tą lizdą atakuoti iš užpakalio, ar galima jis pavesti užpakalinėmis linijoms įveikti.

Ataka. Kai puldamas kautynių skyrius arti priešs prie priešs, tai skyrininkas pasirengia atakuoti. Lengvasis kulkosvaidis ir šautuvo granatos apipila smarkiausia, kaip galint, sparnine ugnimi tą priešs barą, kuris manoma atakuoti. Jei skyrininkas pastebės, kad dėl šios ugnies priešs atsparumas aiškiai sumažėjo, tai jis įsako arba duoda ženklą durtuvais pulti.

Atakos metu lengvasis kulkosvaidis ir šautuvo granatos palaiko atakuojančią skyriaus dalį, leisdamos smarkią ugnį į gretimo atakuojamam baro flankus, arba kartais į tokį punktą, iš kur priešs stengiasi neutralizuoti ataką arba kame rengia kontrataką.

Jei atakuoja visas skyrius, tai lengvasis kulkosvaidis, jei gali, šaudo priešą ir per paskutinį bėgimą, kad priverstų jį pasislėpti ir tuo palengvintų saviems durtuvais pulti, kad atkirstų kelią priešs paspirčiai arba neleistų besiginatiems atsitraukti.

Įstrižai arba sparninei lengvojo kulkosvaidžio ugniai dažnai pavyksta nuskinti žymi gynimos pajėgų dalis.

Gynimosi, kaip puolimo metu, kautynių skyrius susiburia ties savo lengvuju kulkosvaidžiu, kuriam, pirmiausia, reikia parinkti tokia vieta, iš kur galima būtų geriausiai šaudyti.

Skyrininkas taip sustato grienadierius, kad žiūrint kulkosvaidžių ugnies, jie galėtų šaudyti kryžiskai.

Šautuvų granatos turi galėti šaudyti visai nekliudomus barus arba tokias vietas, kurios šautuvų ir kulkosvaidžių silpnai šaudomos.

Vietos daikto dalis, įrengta kautynių skyriui gintis vadinama atsparos vieta arba pasipriešinimo lizdu.

Vieta, kur įsikęs lengvasis kulkosvaidis, vadinama kulkosvaidžio lizdas (1 lengvasis kulkosvaidis su 2—3 žmonėmis).

Gintis — reiškia suderinti atsparos vietos fronto tiesumu ir galumon.

To derinimo junginys ribose vieno vietos daikto, kurį gina ne mažesnė kaip būrio ir nedidesnė kaip kuopos pajėga, (dažnai su sunkiaisiais kulkosvaidžiais) sudaro atsparos punktą.

Keletas esančių fronte ir gilumoj punktų, kuriuos gina batalionas, vadinamas pasipriešinimo mazgas.

Kadangi lengvojo kulkosvaidžio ugnis yra tikra tik artimuose atstumuose, tai patariama, tik prisileidus priešą, tuo atstumu, paleisti į jį parengta tikra ir smarki ugnis.

Priešui pavykus prieiti arti mūsų gynimos linijos, reikia paleisti į jį smarki rankinių granatų ugnis ir netrukus, patiems pulti durtuvais.

Turint daug žmonių nuostolių, reikia tinkamai sutrumpinti kautynių skyriaus frontas.

IV Kautynių skyrius didesnių vienetų sudėtyje.

Didesnių vienetų (būrio, kuopos ir t. t.) kautynių skyrius tankinėje rikiuotėje organiniai susilieja, veikdamas sulig bendra būrio ar kuopos vado komanda.

Manevravimo rikiuotėje kautynių skyrius gyvena individualiai ir, veikdamas būrio ir kuopos kautynių uždavinio rėmuose, stengiasi savarankiškai pasiekti duotą skyriui artimiausią tikslą.

Taigi būrio, kuopos ir t. t. manevravimo rikiuotės bus kautynių skyriaus manevravimo rikiuočių derinys.

Svarbiausia kuopos ir būrio vadų pareiga — suderinti savo skyrių kovos darbą taip, kad jie stengtųsi vieni antriems padėti.

Kiekvienas atskiras skyrius vartos tokią rikiuotės formą, kuri geriausiai tinka apystovai: artėjimo rikiuotėje paprastai vartos vorelių ir saujų derinį, kautynių rikiuotėjų — vilnių ir saujų derinį. Tačiau dėl vietos sąlygų gali būti pavartota ir kitų formų.

Jei kiekvienas kautynių skyrius turi lengvąjį kulkosvaidį, ir jei vieta vidutinė (turi nedidelių kalnelių, trakelių, miškų), tai būrio manevravimo rikiuotė paprastai turės maždaug 150 metrų barą.

Tokiomis sąlygomis reikalui ištikus, galima bus organizuoti pranašesnė smarki ugnis į priekyje esančią vietą.

Jei lengvųjų kulkosvaidžių mažiau, tai pranašesnei ugniai sudaryti reikės būrio frontas sutrumpinti, kad galėtų šaudyti didesnis šautuvų skaičius. Visumet reikia atsiminti, kad tai padarius, bus daugiau nuostolių; kad to nebūtų, reikės labiau sunaudoti vietos ypatybės.

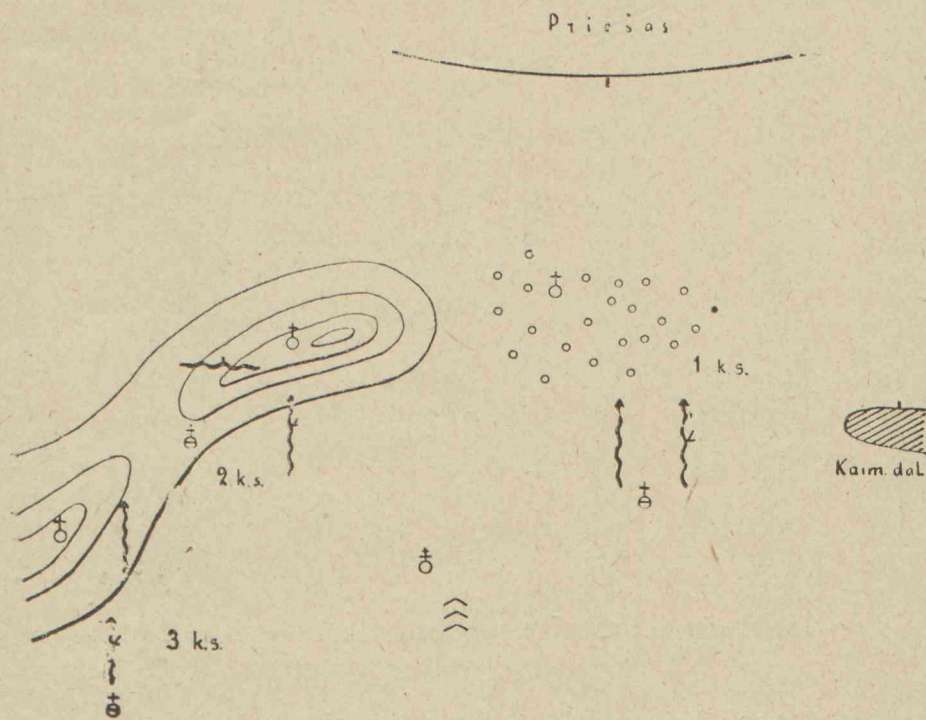
Taip pat teks sutrumpinti frontas labai išraižytoje nelygioje vietoje, nes, nesutrumpinus, sunku būtų tikrai šaudyti visi priešo priėjimai.

Paprastai būrio manevravimo rikiuotės gylis bus taip pat arti 150 metrų.

Artėjimo rikiuotėje šios normos gali būti ir didesnės, kad reikia geriau prisitaikinti prie vietos, geriau pasislėpti nuo priešo akių, kad būtų mažiau nuostolių.

Antrosios linijos kautynių skyriaus rikiuotės mažai tesiskirs nuo pirmosios; jų gylis ir frontas dažnai bus didesnis. Visais atvejais, kai pro spragas bus galima šaudyti vertesniosios taikinius, jie išsiskleidžia vilnin.

Būrio artėjimo rikiuotės pavyzdį rodo 23 brėžinys, o kautynių rikiuotės — 24 brėžinys.

Brėž. 23 Nr

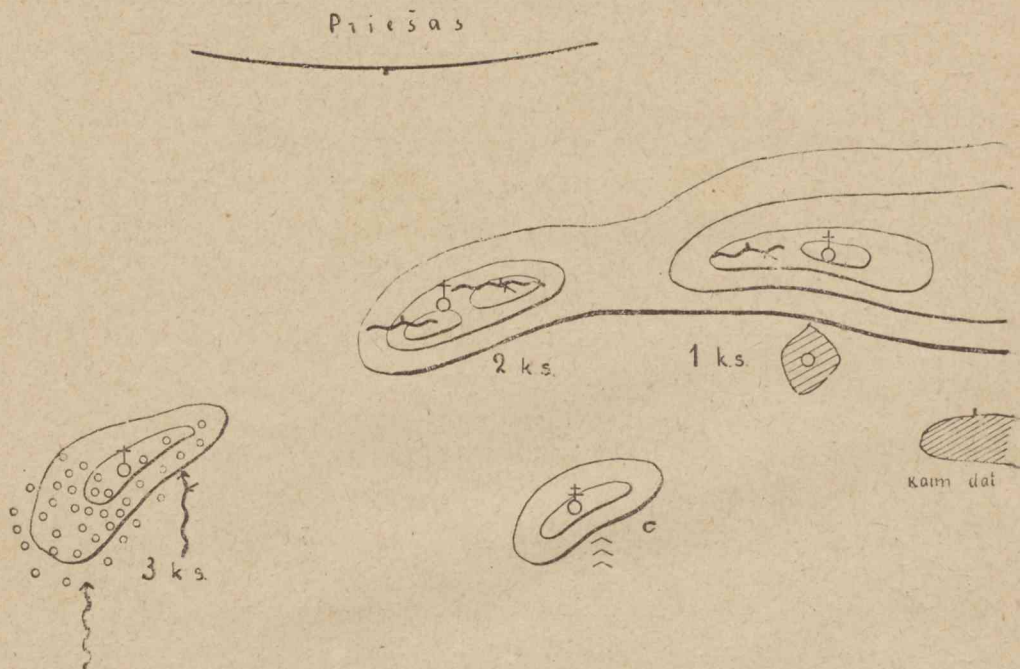
VI. Pratimai laukuose kautynių skyriui parengti.

Žemiau duodama keletas pavyzdžių kautynių skyriui vartoti kautynėse. Šiems pavyzdžiams medžiagos davė kiek kartų išleista (pirmoji laida – didžiojo karo metu) vokiečių armijos majoro Rulle fon Liliensterno knygelė.

Iš pradžių čia dėstoma, kaip kautynėms pratinasi grenadierių grandis paskui kulkosvaidžio gr., pagaliau kautynių skyrius.

Žmonės turi gerai pažinti lengvojo kulkosvaidžio silpnybes ir turi mokėti jį nukariauti, tik tuomet ritmingas priešo kulkosvaidžio tratėjimas nesukels blogo ūpo. Reikia išaiškinti ir įkalti žmonėms galvon, kaip svarbu vartoti taiklūs atskirų (igudusių) šaulų šūviai ypatingai paskiausiu, prieš pulsiant,

Pavyzdžiai paimta iš didžiojo karo praktikos ir liečia manevro kautynes. Pradedant kiekvieną pratimą paaškinama apystova, uždaviniai ir reikalaujama sąmoningai jie pakartoti. Išsprendus uždavinį, baigiama keletu pratimų tankinėje rikiuotėje, kur griežtai reikalaujama drausmės karo klusnumui ir uolumui auklėti.

Brėž. 24 Nr.

I Pratimas: Staigus grenadierių grandies puolimas.

Apystovos. Vakarų rinktinė plentų eina pirmyn į rytus. Rytų rinktinės tikslas—sulaikyti priešų ėjimą, ir šiam reikalui ji išsiuntė— pirmyn keletą stiprių raitųjų patrulių, kuriems padeda nedidelės važiuotos pėstinios grupės.

Viena grenadierių grandis yra užėmusi miško kampą, paliai kelią, kuriuo eina priešas, ir savo vežimą paliko už miško. Ji gavo artimiausią atskirą uždavinį: pasinaudodama tuo, kad einanti žygio voros priekyje priekinė priešų uždvara išlindo priekin (grelimosios uždvaros atsiliko), ji turi pulti tą uždvarą ir paimti belaisvį (25 brėž.). Puolančiojo priekinės kuopos vyriausios pajėgos eina 600 metr. atstumu už savo priekinės uždvaros.

Vykdymas. Puolantieji gerai pasislepia (negula saulės nušviestoje arba gerai lakūnams matomoje vietoje, maskuoja visa, kas žiba, net ir savo veidus).

Priešakinei priešų uždvarai pasirodžius ant kelio, grenadierių grandininkas, laikydamas visišką tylą, tikriausiai paskirsto tarp savo žmonių taikinius.

Pavyzdžiui: „į užtvaros viršininką ir žmogų greta jo nešaudyti; visi kiti žmonės reikia taip ir taip šaudyti; ugnis paleisti man sušvilpus; aš sušvilpsiu, kai priešas prieis prie medžio, kur guli 1 Nr.; taikiklis 400; taisyti į pilvą“.

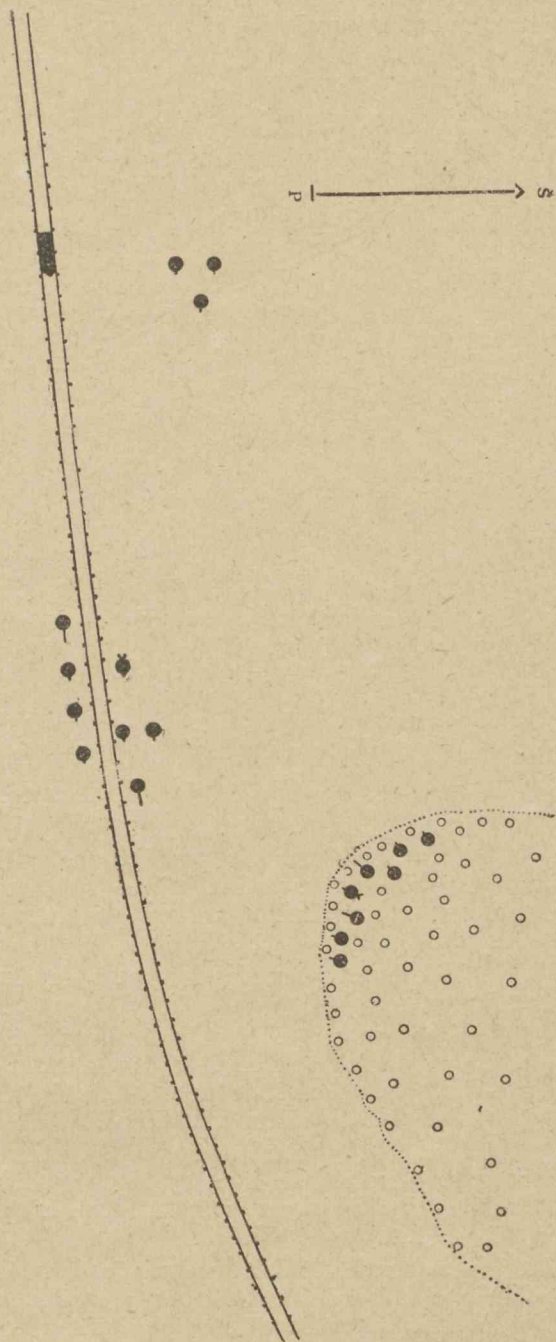
Priešo užtvara reikia prisileisti, kiek tik galima arčiau, kad savęs nepardžius galima būtų tikrai šaudyti. Sulig ženklų paleidžiama smarki ir tikra ugnis. Priešas puola žemėn ir atsako netikra netvarkinga ugnimi. Sugriuvusius žmones šaudo tik du paskirti numeriai (igudę šauliai), o visi kiti šauliai perkelia ugnį į priekinę priešų kuopą; grenadierių grandininkas, laikydamas parengtą šautuvą, bėga, šaukdamas „rankas aukštyn“, prie gyvųjų ir ima juos nelaisvėn.

Paskui visi skubiai bėga į savo vežimą ir atsitraukia į išsiuntusią juos rinktinę.

Toks pratimas gali būti vykdomas ir su ta sąlyga, kad dešinysis puolancio sparnas bus saugomas nusėdusių nuo arklių raitų žvalgų, kurie neutralizuos artimiausią priešų žygio užtvaram.

Kas svarbiausia šiame pratime — tai staigumas; tik nuo pastarojo pareina sėkmingumas. O staigumui reikia gerai slėpti, maskuotis, nerodyti gyvybės ženklo, iki priešas bus visai arti.

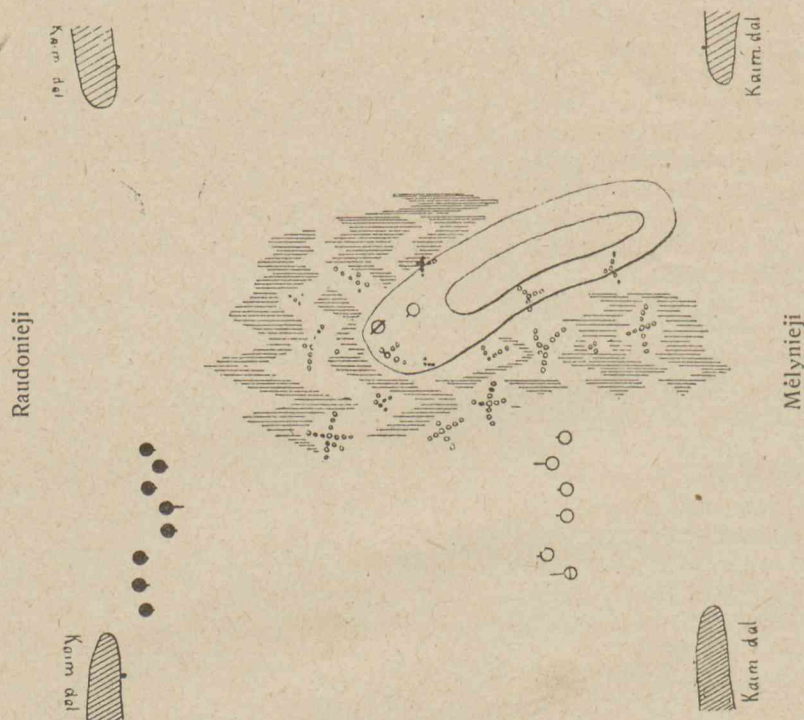
Gvildenimas. Kas tai yra žygio apsauga ir priekinė žygio užtvara. Kada ir kuriam reikalui skiriama važiuota pėstija. Kas tai yra ugnies puolimas. Pataikymo galumas. Ugnies tikrumas; atskirų šaulių ugnis; sutelkta ugnis. Kam reikia paimti belaisvių ir kur juos siųsti.

Brėž. 25 Nr.

2 Pratimas: Kulkosvaidžių grandies puolimas šoniniai ugniai palaikant.

Apystovos. Mėlynieji puola raudonuosius ir jau prisiartinę vieni prie antrų atstumo iki 200–300 metrų (26 brėž.).

Brėž. 26 Nr.

Viena kulkosvaidžio grandis, puolanti pelkėtos pievos pietuose, prieš ugnies sulaikytą ir toliau slinkti nebegali. Lydimųjų pabūklų arba bent sunkiojo kulkosvaidžio ugnies pasparties kaip tik šioje vietoje negalima suteikti.

Slinkti pirmyn neduoda prieš kautynių skyrius lygumoje šiek tiek apsikasęs.

Vykdymas. Mėlynųjų kulkosvaidžio grandininkas įsako lengvajam kulkosvaidžiui drauge su 2 ir 3 numeriais nueiti ant kalnelio, kuris pelkėtoje pievoje, kad iš šono ugnimi galėtų paralyzuoti prieš ugnį ir duotų savo skyriui pulti toliau ir atakuoti.

2 ir 3 numeriai pavieniui šliaužia pirmyn nurodyta kryptim, kiek tik gali. Tuo tarpu likusieji žmonės smarkiai šaudo iš šautuvų, kad atitrauktų prieš akį nuo kulkosvaidžio, ir perbėga kairėn, kad kulkosvaidis galėtų didesnę plotą šaudyti.

Kulkosvaidis paleidžia ugnį; kulkosvaidžio grandies žmonės, pasinaudami neutralizacija, bėga pirmyn ir kairėn; paskui grandininko ženklo ir jo pavyzdžio žiūrėdami užmauna durtuvus, meta rankinių granatų ir šaukdami „Valio!“ atakuoja prieš skyrių. Kulkosvaidis šaudo iki savieji už-

dengia taikinį, o paskui perkelia ugnį užpakalin į antros linijos arba į gretimų skyrius, žiūrint, kas tą momentą kenksmingesnis.

Jei priešas bėgs, tai kulkosvaidžio grandis, neatsilikdama, turi jį spausti toliau. Kai grandis pasislinks besitraukiančio priešo gretimų skyrių fronto tiesumu, tai tuojau bent vienas įgudęs šaulys skiriamas iš sparno šaudyti priešą ir suteikti paspirties savo kaimynams.

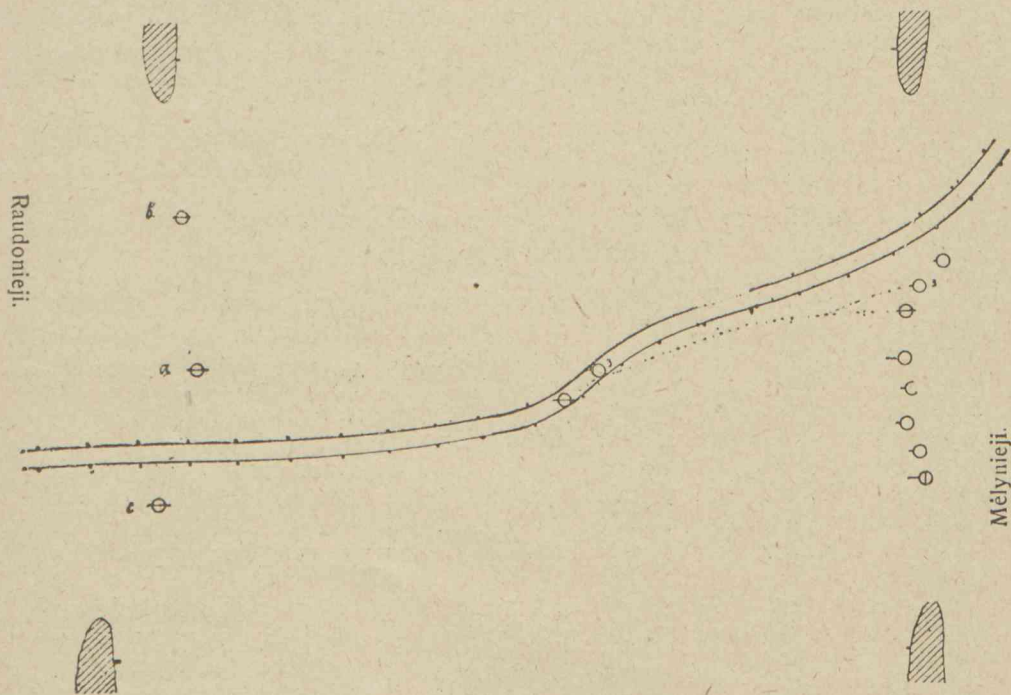
Šio, kaip ir praeitojo, pratimo sėkmingumas pareina nuo lengvojo kulkosvaidžio slapto manevro ir nuo jo staigios ugnies.

Šliaužiantieji kulkosvaidininkai turi gerai maskuoti (žole) visus žibančius dalykus ir veidą.

Gvildenimas. Kas tai yra neutralizacija. Kaip galima priversti priešą blogai šaudyti ir slapstyti. Įstrižinė arba šoninė ugnis. Kai tai yra šių laikų ataka. Kodel ji negalima daryti tankiose rikiuotėse (dyko, bet gerai apšaudomo ploto puolimas).

3 pratimas: Kulkosvaidžio grandis atakuoja kulkosvaidžio lizdą.

Apystovos. Po vykusių kautynių mėlynieji puola atsispiriantį raudonųjų ariegardą (27 brėž.).

Brėž. 27 Nr.

Išsitiesusi vilnin viena kulkosvaidžio grandis slapta prisiartino per 200 metrų prie priešo kulkosvaidžio **a**, kuris stovi grandies puolimo ruože. Toliau pulsi kliudo ugnis kulkosvaidžio **a**, kuris apsikasęs ir gerai pasislėpęs.

Priešui padeda: šiaurėje kulkosvaidis **b**, prieš kurį veikia gretimoji mėlynųjų kulkosvaidžio grandis, pietuose yra kulkosvaidis **c**, kurį priverstė

tylėti mėlynųjų minosvaidis; prieš to priešo skyriaus šaulius veikia savoji grenadierių grandis. Laukas tarp besikaujančių kiek kalnuotas; įstrižai eina kelias ir keletas griovių.

Vyk d y m a s. Kulkosvaidžio grandininkas duoda savo lengvajam kulkosvaidžiui artimiausią uždavinį: pasislinkti pusiau dešinėn į esantį pakeliui griovį ir surasti tokią poziciją, kad būtų galima flankuoti priešo kulkosvaidis **a** ir matyti kulkosvaidis **b**.

Jei šis manevras pavyktų atlikti priešui nepastebint, tai visi kulkosvaidžio grandies žmonės guli pasislėpę ir nesirodo; gi priešui pastebėjus ir paleidus ugnį, visi kiti kulkosvaidžio grandies žmonės tuojau ramiai pavieniui paleidžia taikiklio ugnį, kad neutralizuotų priešo ugnį ir duotų 2 ir 3 numeriumi atlikti jų uždavinį.

Vos tik lengvasis kulkosvaidis paleis ugnį iš naujos pozicijos, likusieji užpakalyje žmonės pradeda bėgti arba šliaužti į kulkosvaidžio grandininko nurodytas ribas: išsyk į esantį pakeliui griovį, paskui į bet kurį kalnelį už griovio ir, galop, į paskutinę poziciją, prieš atakuosiant kulkosvaidį **a**.

Tuo tarpu esanti kairėje savoji (mėlynųjų) grenadierių grandis neutralizuoja priešo skyriaus **c** šaulių veiksmą.

Laimėjimas čia pareina nuo vikraus lengvojo kulkosvaidžio manevro ir nuo staigaus ugnies paleidimo.

Labai svarbu, kad kulkosvaidžio grandininkas mokėtų susižinoti su 2-ju numeriumi ir su pavaduotuoju (7) paprasčiausiais ženklais (ranka, šautuvu, kišenine elektros lempe) ypatingai svarbu mokėti perduoti signalai „subdabdyti ugnį“ ir „šaudyti toliau“.

G v i l d e n i m a s. Kas tai yra kulkosvaidžio lizdas. Kas tai yra ariegardas ir kaip jis atlieka savo uždavinį.

4 pratimas: Kulkosvaidžio grandis atakuoja priešo grenadierių grandį.

A p y s t o v o s. Raudonieji nuvaryti anapus upės ir traukiasi į vakarus; mėlynieji, nepraradami kontakto, seka paskui. Mėlynųjų viena kulkosvaidžio grandis perėjo upelį ir turi artimiausią tikslą vėl sudaryti laikinai prarastą kontaktą su priešu. Priešas vis traukiasi, bet jo ariegardo viršininkas, norėdamas duoti savo vyriausioms pajėgoms laiko plėtoti laimėti, įsakė sulaikyti mėlynųjų priekinių dalių ėjimą priekin.

Kad tai įvyktų, iš raudonųjų žygio apsaugos viena grenadierių grandis apsikasė netoli už girelės, kaip tik ant kelio, kur reikia eiti mėlynųjų priekinei kulkosvaidžio grandžiai (28 brėž.).

Iš dešinės ir kairės artimiausi jai raudonųjų kautynių skyriai jau atsitraukė.

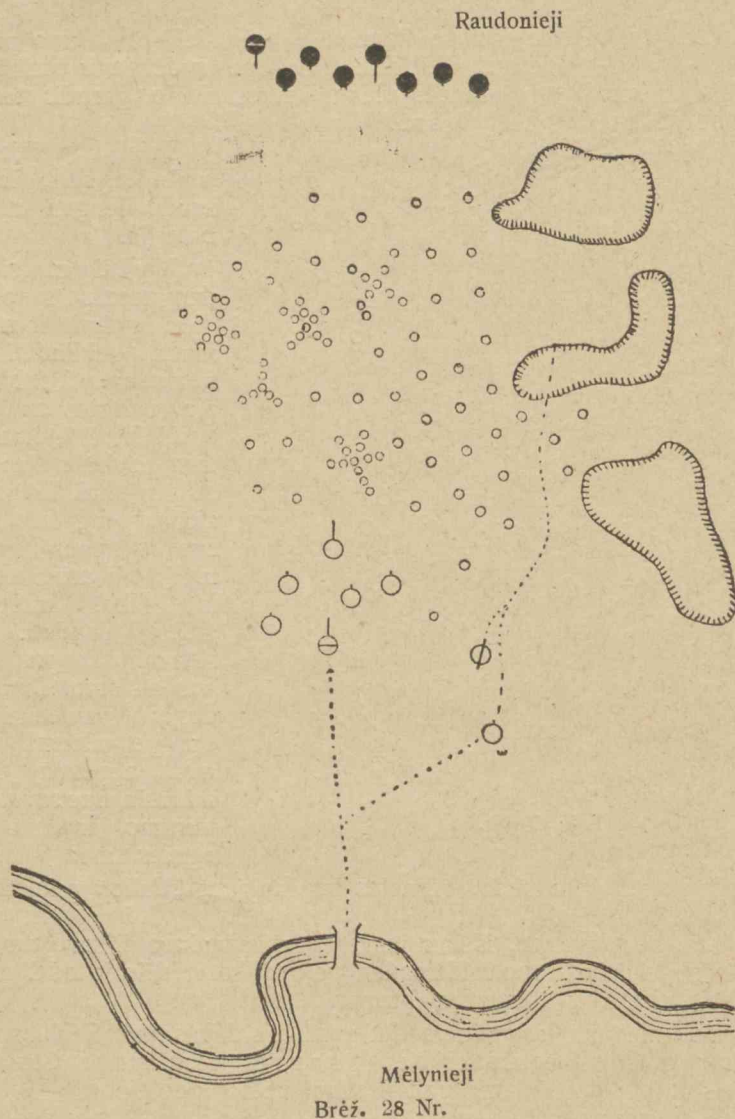
V y k d y m a s. Mėlynųjų kulkosvaidžio grandininkas nesustodamas siunčia priekin du žmones padėčiai išžvalgyti. Šie žmonės, paima priekyje plotą, o vienas jų įlipęs į medį, kuris į pietus nuo didelės smėlio duobės, pastebi neatsargiai apsikasančius priešo šaulius. Apie pastebėtą pranešama.

Kulkosvaidžio grandininkas (mėlynųjų) nutaria pasinaudoti priešo neapsižiūrėjimu, pasislinkti galimai arčiau į raudonųjų skyrių ir jį atakuoti.

Jis štai kaip įsako: „2 numeris su pritaisytu prie kulkosvaidžio bubneliu šliaužia smėlio duobėje; 3 Nr. seka paskui; pasiekus poziciją tuojau paleisti ugnį; aš su kitais žmonėmis pasislinksiu į girelę, kuri į pietus nuo duobės; mūsų lengvajam kulkosvaidžiui paleidus ugnį — mes pulsime priešą atakuoti, supdami jo dešinią sparną“.

Paskui viskas taip atliekama, kaip buvo sumanyta. 5 žmonės su grandininku, pirmiems jų kulkosvaidžio šūviams pasigirdus, užmauna durtuvus ir puola atakon; 30—40 žingsnių atstume jie meta savo rankines granatas ir, šaukdami „Valio!“ susikerta su priešū.

Po to kulkosvaidžio grandininkas tuojau siunčia priekin žvalgus ir, perdavęs be apsargos belaisvius antron linijon, puola tuoliau nurodytą kryptimi. Juo labiau lengvasis kulkosvaidis pasieks priešo sparną — tuo smarkesnis bus jo veiksmas; juo giliau atakuojantieji žmonės sups sparną — tuo sunkiau bus priešui pasinaudoti savo ginklu.

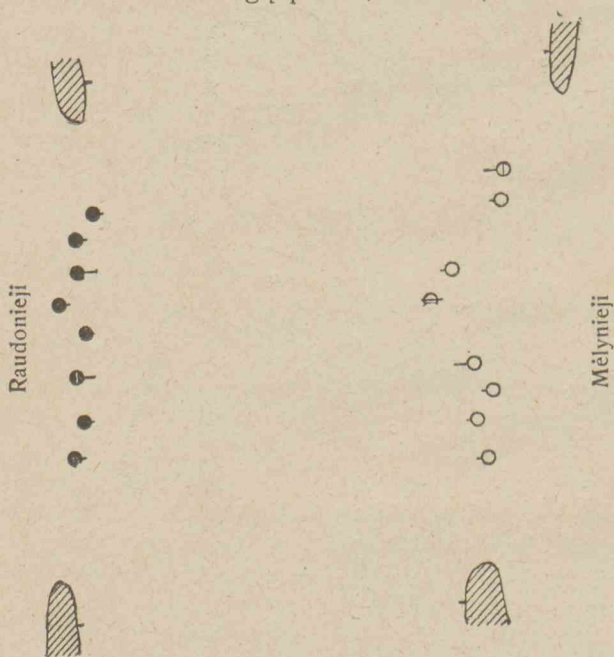

Gvildenimas. Kas tai yra kontaktas su priešū; pėstininkų žvalgų reikšmė ir vaidmuo kautynių metu, pranešimo žodžiu turinys ir forma; kaip veikti, kad priešas būtų nugalėtas.

Ypatingo dėmesio reikia kreipti į žvalgų darbo išaiškinimą. Žvalgai visada turi dirbti poromis; žiūrėti ir pranešinėti, bet nekariauti. Jie turi žinoti, kad skubus ir be atodairos judesys būna pastebėtas ir veda pradžin, o lėtas judesys laiduoja uždavinio atlikimą; kad kiekvienas judesys gulščioje plokštumoje kur kas labiau pastebimas kaip stačioje; labiau krinta akin galvos sukiniai į šonus, kaip binoklio prie akių pakėlimas ir nuleidimas. Žvalgai turi vengti gerai nušviestų vietų.

5 pratimas: Kulkosvaidžių grandies puolimas atviroje vietoje.

Apystovos. Puolamosiose kautynėse mėlynieji prisiartinio prie raudonųjų per 200–300 metrų. Veikianti bataliono sudėtyje ir turinti iš dešinės ir kairės grenadierių grandis viena kulkosvaidžio grandis turi pulti neturinčiame uždangų plote (29 brėž.).

Brėž. 29 Nr.

Prieš ją veikia priešo šaulių skyrius, kurį apšaudo lengva mėlynųjų baterija.

Vykdymas. Prisi-dengdamas savos grandies ugnimi ir stengdamasis nekliudyti žmonėms šaudyti, 2 Nr. šliaužia priekin su kulkosvaidžiu, prie kurio pritaisytas bubnelis; 3 Nr. seka paskui. Užėmęs poziciją, lengvasis kulkosvaidis pats paleidžia ugnį, o likusieji eina priekin, kol kulkosvaidis galės šaudyti. Taip slenkama iki granatų atakos atstumo. Žmonių judesys (pavieniui arba drauge visiems) pareina nuo apystovų ir, pirmiausia, nuo savos ugnies tikrumo ir nuo priešos ugnies smarkumo.

Paskui metamos rankinės granatos ir, šaukiant „Valio“ puolama durtuvais.

Grandininkas būna ten, iš kur jam geriausia vadovauti savo žmonėms; jis stengiasi nepaleisti iš savo valdžios lengvojo kulkosvaidžio ir todėl dažniausiai prisišlieja prie 2 ir 3 numerių grupės.

Granatos metama ir puolama durtuvais tik davus jam ženklą. Atakai pasibaigus, nuginkluoti belaisviai be apsaugos siunčiami antron linijon; griežtai bet kuriam draudžiama palikti savo vieta rikiuotėje.

Reikia tuojau vėl tęsti puolimas nurodytąja kryptimi ir atsimiti, kad šių laikų gynimosi sąstatas gilus ir, kad uoliai persekiojant besitraukiančias grupes, žymiai palengvės gynimo sąstato pralaužimas gilumon ir bus mažiau aukų.

Gvildenimas. Kaip pulti atvirame plote bendrai su kaimynais. Kaip apsirūpinti šoviniiais.

Taip pulti sunkiausia. Jei nepavyks sudaryti pranašesnė ugnis, ta pulti bus galima tik prietemoje arba sutemus. Čia daug gali padėti dirbtinės miglos arba dūmai.

Žinoma, be savųjų kariuovių kokybės, čia turės lemiamos reikšmės dar priešų stovis. Čia suvaidins du dalyku:

- a) profesinis kariuovės priėngimas, ypatingai mokėjimas vartoti šaunamąjį ginklą ir
- b) moralis kariuomenės stovis. Pastarasis, be abejo, turi svarbiausios reikšmės.

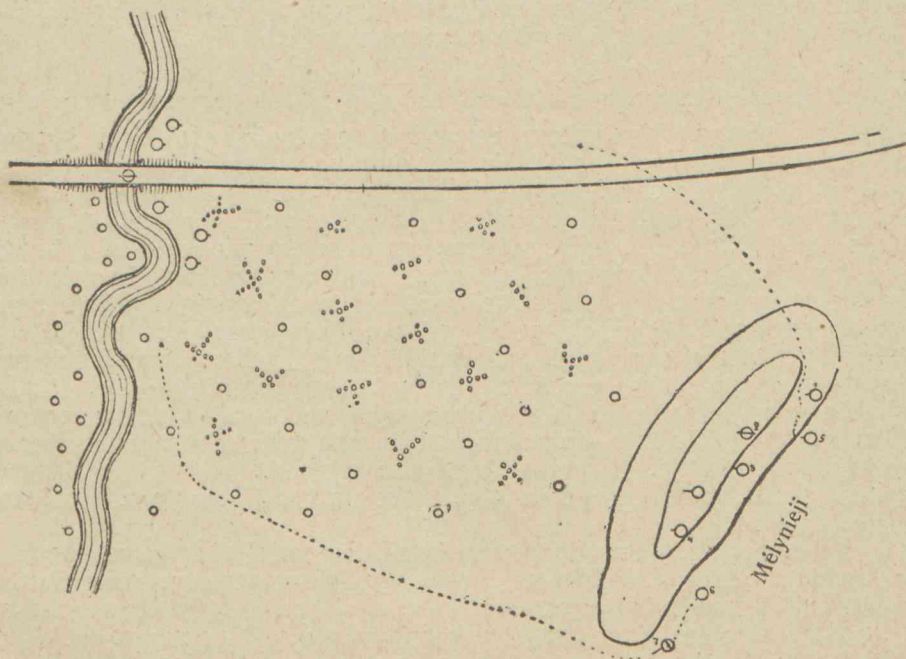
Juo priešas moraliai silpnesnis — tuo didesni žmonių skyriai gali perbėgti vienu kartu ir tuo patys bėginiai gali būti ilgesni.

Dienos metu priemonė slinkti priekin viena — pranašesnė ugnis: lengvasis ir sunkusis kulkosvaidis turi sudaryti ugnies sieną, kuri atstotų gamtos uždangą. Priešų ūpas turi būti prislėgtas ir jis turi būti priverstas slapstyti, vadinasi, susilpninti savo ugnį.

Nusprendus atakuoti, reikia pradėti ataka tuojau, kai tik paskutinė granata sprogs ir kai paskutinė paleista kulipka nušvilps; ataka reikia vykdyti pakilusiu ūpu, kad moralės priešų pajėgos likučiai galutinai žūtų.

6 pratimas: kulkosvaidžio grandis puola tilto sargybą.

Apystovos. Mėlynujų žygio užtvara (kulkosvaidžio grandis) beslinkdama atsirėmė į upelį, kurio tiltelis, kaip paaiškėjo, raudonųjų sargybos saugomas: kulkosvaidis paleido į mėlynuosius nuo tilto ugnį, o abipus pylimo pastebėta du šauliai. Atstumas maždaug — 100 metrų.

Brėž. 30 Nr.

Kulkosvaidžio grandininkas nusprendė užimti tiltą. Kadangi einant iš fronto pusės laimėti sunku, tai jis nori suduoti priešui iš pietų pusės (30 brėž.).

Vykdymas. Grandininkas įsako: „dešiniojo sparno du žmonės (1 ir 5 Nr. Nr.) šliaužia dešinėn ir priekin tiek, kad taikiklio ugnimi galėtų šaudyti prieš šaulius, kurie yra nuo pylimo šiaurėje; kiek galėdami, jie slenka pirmyn; lengvasis kulkosvaidis (2 ir 3 Nr. Nr.) laiko savo ugnyje prieš kulkosvaidį ant tilto, aš pats su 4 Nr. likdami prie kulkosvaidžio imame į ugnį du prieš šaulius, kurie nuo pylimo pietuose; abudu kairiojo sparno žmonės (6 ir 7 Nr. Nr.) paslapčiom slenka upelio linkui, o paskui pakrante ir, dangstydami krūmais ir medžiais, atakuoja prieš sargybą“.

Visi užima nurodytas vietas ir paleidžia ugnį. 6 ir 7 Nr. Nr. gerai dangstydami, bet negaišindami laiko, prasprunka nurodyta kryptimi ir prieina iki nekliudomai vietai (kulkosvaidžio neapšaudomai). Prieš šauliai nuo pylimo pietuose, priversti kautis dviem kryptim, atsiduria vargingoje padėtyje. 6 ir 7 Nr. Nr. meta į juos savo rankines granatas ir iš šono staiga puola kulkosvaidį. Visi kiti kulkosvaidžio grandies žmonės, grandininko vadovaujami, jau galvatrūkiais bėga pirmyn į tiltą.

Gvildenimas. Kaip ginti tiltas. Kas tai yra nekliudomas plotas. Frontinis puolimas ir apriečiant.

Reikia išaiškinti, kad puolant geriausių vaisių ir mažiausių nuostolių duos dvilypis sparnų aprietas, kuris galima bus įvykdyti, kai prieš frontas bus suvaržytas (neutralizuotas) ugnimi.

Siame pavyzdyje vieta dvilypiai apriesti netinka (iš prieš šiaurės sparno gerai matyti). Todėl nuspręsta riesti pietų sparną, bet ir šiaurėje priešas turi laukti puolimo ir reikia, kad būtų savaržytas — yra tai 1 ir 5 Nr. Nr. uždavinys. Visi šaudantieji žmonės turi apsikasti.

Sumanymo sėkmingumas daugiausia pareis nuo dviejų dalykų: nuo 6 ir 7 Nr. Nr. mokėjimo nepastebimai pasislinkti, ir kulkosvaidžio sugebėjimo iki paskutiniųjų laikyti prieš kulkosvaidį ugnies įtakoje. Šiuo atžvilgiu taisyklingumą turi laiduoti iš anksto sutartas ženklas.

7 pratimas: Kautynių skyriaus kaip pėstijos priekio veikimas;

Apystovos. Kautynėms nepavykus, raudonieji traukiasi į rytus, mėlynieji vejasi. Einančios priekin mėlynųjų voros galvoje slenka vienas kautynių skyrius (grenadierų grandis priekyje), kuris pasislinkęs į raide A pažymėtą rajoną, netikėtai pakliūva į dviejų prieš kulkosvaidžių ugnį ir šaulių ugnį iš miško, kuris 300 metruose kairėn nuo kelio (31 brėž.).

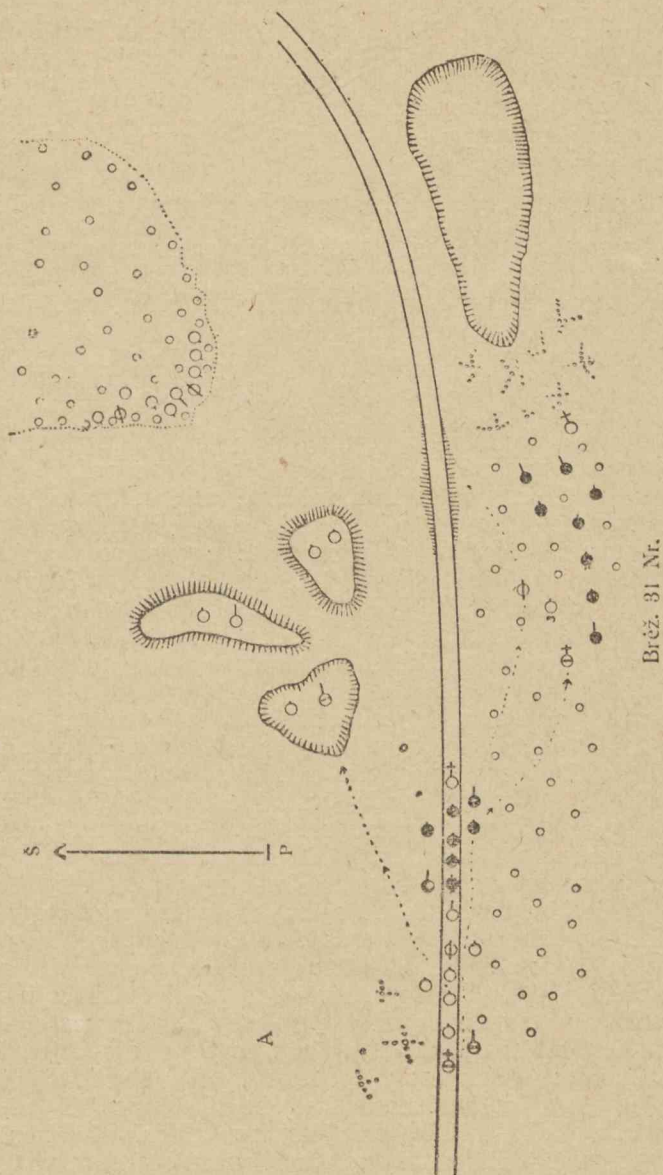
Vykdymas. Pasigirdus šūviams, kautynių skyriaus žmonės tuojau sugula, kiekvienas už artimiausios uždangos. Kautynių skyriaus skyrininkas nusprendžia atakuoti priešą ir įsako (jei galima, garsiai žodžiu, o negalint — per pasiuntinius, kulkosvaidžio ir grenadierų grandininkams): „kautynių skyrius atakuoja priešą, kuris yra užėmęs girelę kairėje. Kulkosvaidžių grandis neutralizuoja ir šiam reikalui kulkosvaidis užima poziciją paliai kelią, o jo žmonės—kalnelius šiaurėje nuo kelio; visi taikiklio ugnimi šauda priešą girelėje. Mano vadovaujama grenadierų grandis dangstydami slenka pietuose nuo kelio prie duobės, kuri nuo prieš užimtos girelės į pietus.“

Kai grenadierų grandis pasieks paskutinę prieš atakuosiant poziciją, su kišeniniu elektros žibintu aš duosiu ilgų šviesos ženklų, sulig kuriais kulkosvaidžių grandis tuojau sustiprins savo ugnį ir paskui ją staiga sustabdys“.

Sumanymo sėkmingumas pareina nuo kulkosvaidžių grandies mokėjimo nukreipti priešą akį ir nuo grenadierų grandies judesio slaptumo. Pirma-

jam tikslui kulkosvaidžių grandis ne tikrai paleis tikrąją ugnį, bet nedideliais bėginiais priekin ir dešinėn apsimes puolanti.

Viskas vykdoma, kaip įsakyta. Grenadierių grandis atakuoja.

Vos tik kulkosvaidžio grandis sustabdys ugnį, ji tuojau taip pat puola atakon. Paimtieji belaisviai su vienu žmogumi siunčiami užpakalin. Kulkosvaidžio grandis tuojau žygiuoja priekin nurodyta kryptimi.

Gvildenimas. Kas tai yra pėstijos priekis ir kaip veikia jis. Žygio apsaugojimas. Persirikiavimas kautynių rikiuotėn. Grandžių tarpusavio paspartis: ugnies pajėgos ir puolamosios pajėgos derinimas,

Pėstijos priekį dažnai gali pulti smulkios energingos priešo dalys. Tai reikia turėti galvoje, o su tuo reiškiniu turi kovoti, ir pėsčiųjų žvalgyba, jei nėra raitųjų.

Kiekvienu atveju netikėtai apšaudžius svarbu įprasti skubiai gulti už artimiausios, nors ir netobulos uždangos; kautynių skyriaus skyrininkas turi skubiai suvokti sprendimą ir energingai jį vykdyti.

Pėstijos priekis paprastai veikia sąryšyje su užpakalyje einančiais. Dažniausiai jo uždavinys bus žvalgyti ir pranešti; tačiau, kai priešas neatsilaiko, tai nereikia duoti jam atsikvėpti, bet reikia energingai spausti, nors ir mažomis pajėgomis.

8 Pratimas: Kautynių skyriaus puolimas, tiltui laiduoti.

Apystovos. Raudonieji atstumi į vakarus nuo perkaso (32 brėžinys). Jų ariergardo pajėgos spiečiasi į pietus nuo plento; kiek į šiaurę palikta nedidelė grupė su dviem kulkosvaidžiais, kurių vienas užėmęs iš dviejų miškeliu šiaurinį, o antras aukštumą A, kuri 1200 metrų atstume nuo tilto. Mėlynųjų kuopa perėjo tiltą ir gavo uždavinį sudaryti tète-de-pont (prieštiltinį įstiprinimą), kad apsaugotų perėjimą per perkasą užpakalyje einančioms dalims.

Kuopos vadas nusiuntė į šiaurę nuo tilto vieną kautynių skyrių, kuriam davė uždavinį: „užimti aukštumą A ir ten įstiprinti“.

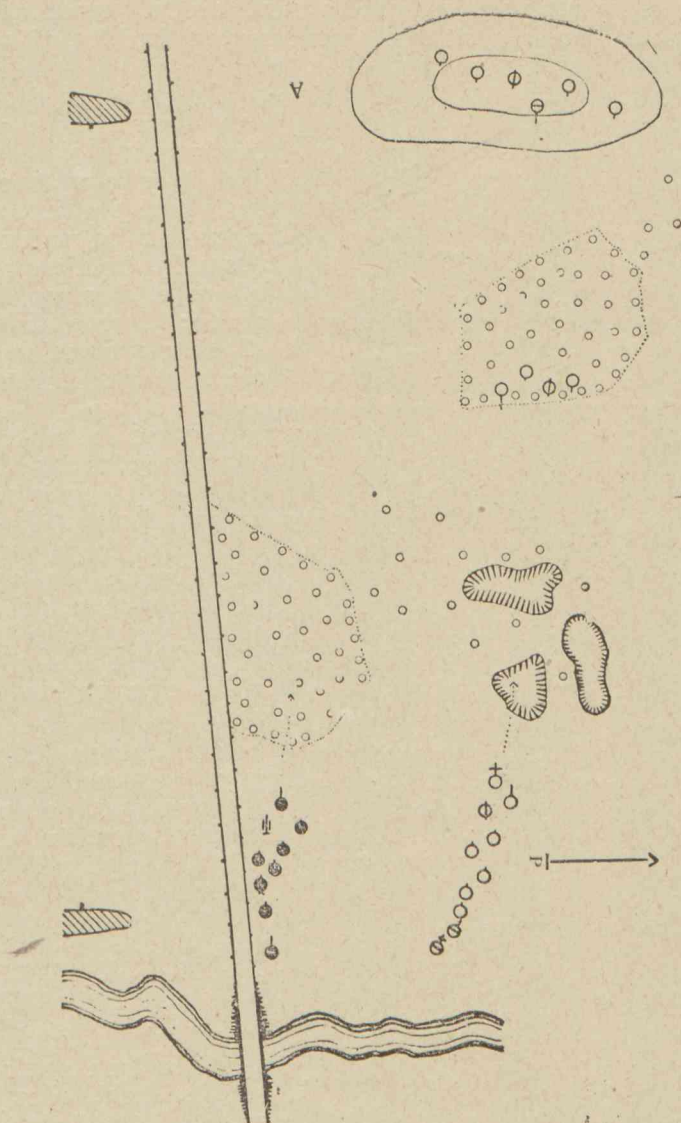
Kautynių skyriaus viršininkas pasiuntė priekinį pietinį miškelį du žvalgus, kurie pranešė, kad kalnelis A užimtas prieš žvalgų.

Vykdymas. Skyrininkas nusprendė: grenadierų grandį su priskirtu prie jos sunkiuoju kulkosvaidžiu siųsti užimti pietinio miškelių; o pats su kulkosvaidžio grandimi nutarė slinkti duobės linkui, kad paskui galėtų apriesti priešą iš šiaurės. Grenadierų grandis turi nepastebėta užimti poziciją (ne pačioje pamiškėje) ir drauge su priskirtu kulkosvaidžiu netikėtai paleisti ugnį į kalnelį A.

Kaip buvo įsakyta, taip grenadierų grandis ir atliko; tačiau iš kalnelio A smarki kulkosvaidžio ir šaulių ugnis neleido jai slinkti toliau priekin.

Tuo tarpu kulkosvaidžio grandis slinko vorelėje, pasiuntusi priekin šiaurinio miškelių kryptimi du žvalgus. Netrukus iš šiaurinio miškelių į žvalgus paleido ugnį raudonųjų kulkosvaidis. Kulkosvaidžio grandis išsitiesė vilnin ir atakavo šį kulkosvaidį, riedama iš šiaurės; raudonieji pasitraukė iš šiaurinio miškelių. Miškelių vakarinis pakraštis buvo užimtas, bet tolimesnį slinkimą pirmyn neutralizavo smarki prieš ugnis nuo kalnelio A. Kadangi tolimesnis tęsimas šiaurės link pavojingas, tai skyrininkas nusprendė praskinti kelią savo grenadierų grandžiai apriesdamas kalnelį A iš pietų pusės. Jis slapta perkelia priskirtą sunkųjį kulkosvaidį iš pietinio miškelių į šiaurinio pamiškę. Paskui du kulkosvaidžiai ir grenadierų grandies šauliai neutralizuoja kalnelio A prieš ugnį, kuri darosi nebetikra. Tuomet grenadierų grandis pradeda slinkti, apriesdama iš pietų pusės kalnelį A. Kulkosvaidžiai be paliovos iš vietos tikrai šauda serijomis; kulkosvaidžių grandies trys šauliai atskiriami į dešinią sparną žvalgyti, saugoti sparno ir duoti galimybės sudaryti įstrižinį kalnelio A šaudymą iš šiaurės vakarų.

Gvildenimas. Kas tai yra tète-de-pont (prieštiltinis įstiprinimas). Koks yra skirtumas tarp bendro tikslo (užimti kalnelį A) ir artimiausio uždavinio (užimti prietinį, šiaurinį miškelį ir, galop, kalnelį A). Išaiškinti, kad kautynėse viešpatauja apystovos (priešo padėties, vieta ir t. t.) ir kad visada pirmasis sprendimas reikalauja pataisų, žiūrint naujų davinių (norėjo apriesti iš šiaurės, o teko tai padaryti iš pietų pusės).

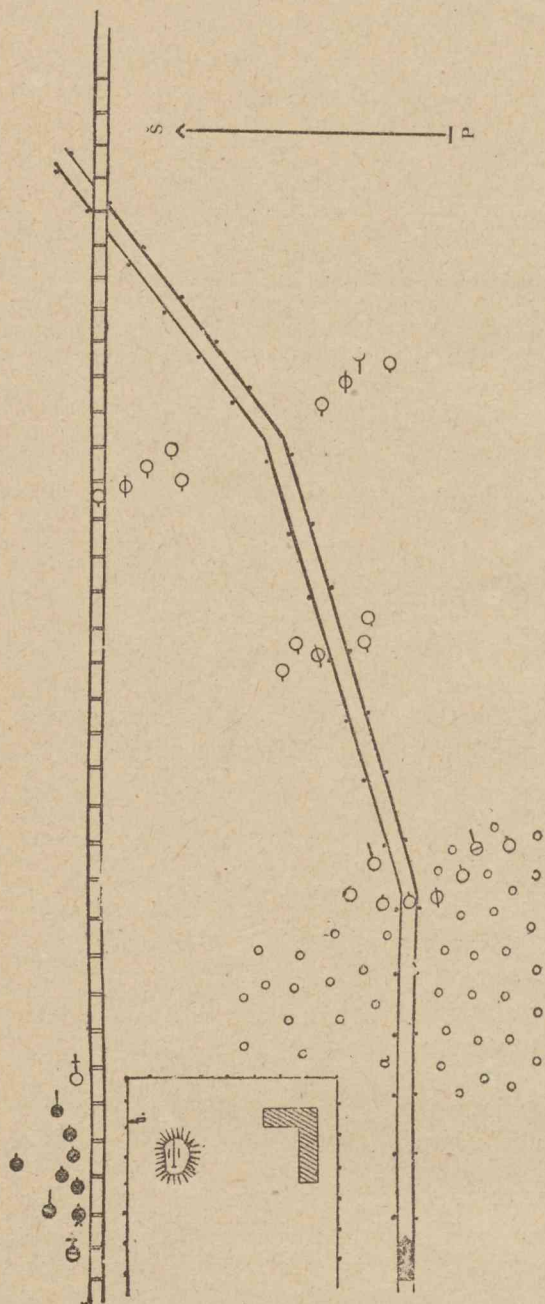
Brėž. 32 Nr.

9 pratimas: Kautynių skyriaus kautynės poilsio apsaugą išstatant.

Apystovos. Kautynėms nepavykus, raudonieji traukiasi į rytus. Jų užpakalinės rinktinės dalis pridengia traukimąsi nuo fabrikos ir šiam reikalui į rytus nuo pastarosios trys raudonųjų kulkosvaidžiai su šaulių priedanga apsikasė dviem linijom plento ir fabrikos geležinkelio rajone.

Uoliai persekiojusieji mėlynieji nusprendė pasilsėti į vakarus nuo fabrikos, išstatydami į rytus poilsio apsaugą (33 brėžin.).

Vienas kautynių skyrius sustiprintas sunkiuoju kulkosvaidžiu, jo žmonėmis ir telefonu, paskirtas atskiron lauko sargybon, kuri turi užimti esantį 800 metrų į rytus nuo fabriko kryžkelę.

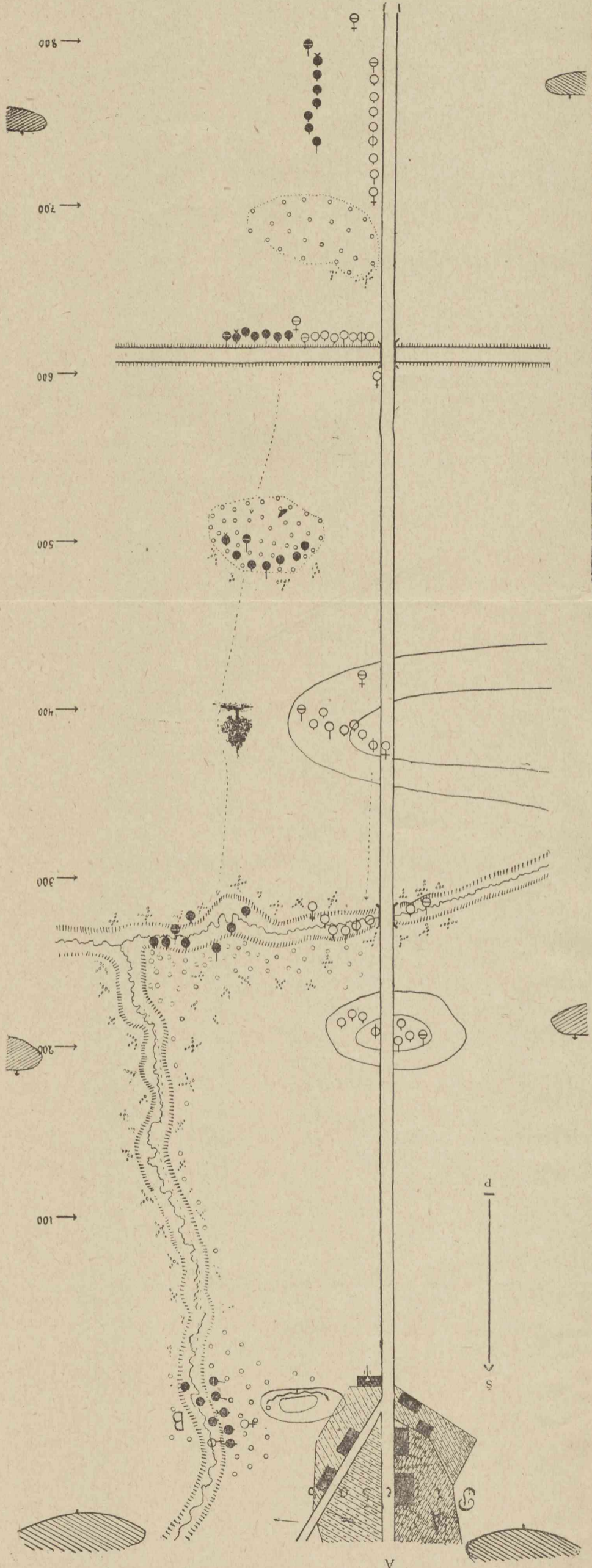
Brėž. 33 Nr.

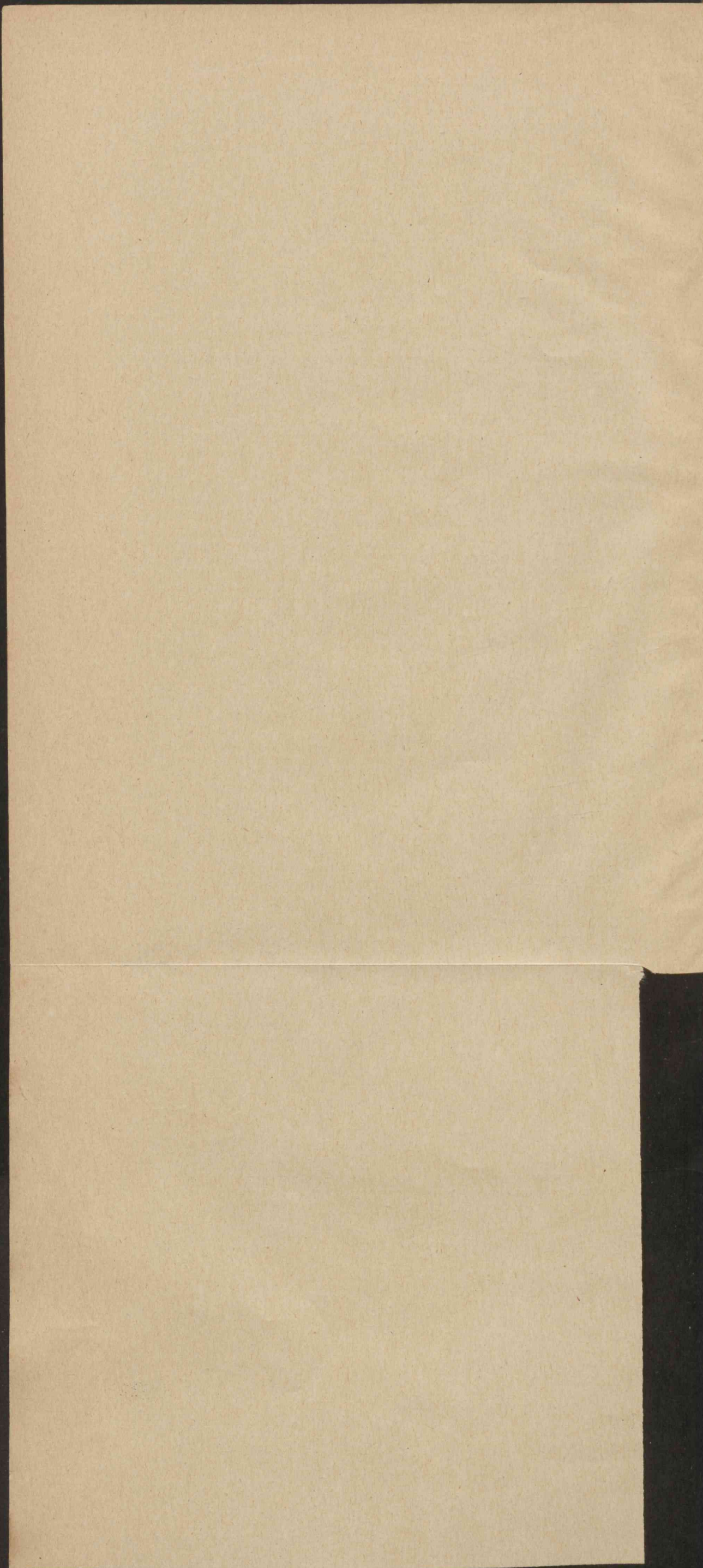
Kautynių skyrius prisiartinio prie pietų vakarų fabriko kertės, o jo du žvalgai nuėjo plentu pro fabriką ir punkte **a** juos apšaudė pirmos linijos raudonųjų kulkosvaidis. Tada vienas žvalgų atbėgo atgal ir pranešė skyrininkui: „priešo kulkosvaidis už 150 metrų prieš mus, paliai plentą mus apšaudė“. Skyrininkas įsako gulti (plento griovyje galima visiškai pasislėpti), o pats, slėpdamasis už medžio, pašliaužė priekin ir per žiūroną apžiūri vietą. Tarp plento ir geležinkelio jis pastebi antroje linijoje du nedidelius užimtus apkasus; dešinėje nuo plento vieta atvira ir priešo nėra; kairėje nuo geležinkelio vieta nelygi ir nieko negalima pažinti.

Vykdydamas. Skyrininkas mano, kad prieš jį yra silpnos priešo ariergardo sargybų vietos ir nusprendžia jas nuvyti, kad galėtų užimti paskirtą jam vietą.

Jis atšliaužia atgal ir ženklu pasišaukia abudu grandininkus ir sunkiojo kulkosvaidžio vadovą ir jiems įsako: „prieš mus dviejose linijose (ten ir ten) yra priešo kulkosvaidžių lizdai. Mes juos nuvysim. Mūsų tikslas — užimti kryžkelę, kuri prieš mus. Sunkusis kulkosvaidis užima poziciją ant kalnelio į kairę (**b**) ir tuojau paleidžia ugnį į antrąją liniją.

Vos tik sunkusis kulkosvaidis paleis ugnį, kulkosvaidžio grandis puola pagal kelią artimiausią kulkosvaidžio lizdą. Grenadierių grandis pereina geležinkelį ir slenka, prisidengdama pylimu, kad apriestų

priešą iš kairės. Aš eisiu drauge su grenadierių grandimi; sunkusis kulkosvaidis turi traukti savo telefoną paskui mane“.

Sunkusis kulkosvaidis neutralizuoja antros linijos pietų grupę; išsiskleidusi vilnin kulkosvaidžio grandis atakuoja artimiausią kulkosvaidį, kuris bėga; grenadierių grandis puola vorelėje pagal pylimą; abiejų grandžių sparnus saugo atskiri šauliai; skyrininkas telefonu vadovauja sunkiojo kulkosvaidžio ugniai ir paskui organizuoja bendrą antrosios linijos puolimą.

Atakai pavykus, kautynių skyrininkas tuojau siunčia pirmyn (į sparnus) žvalgus ir susitvarko gilumom.

Gvildenimas. Poilsio apsauga. Lauko sargyba užtvara. Grandžių ir sunkiojo kulkosvaidžio tarpusavio veikimas.

10 Pratimas: Kautynių skyrius puolamosiose kautynėse kuopos bare.

Apystovos. Kautynėms nepavykus, mėlynieji traukiasi šiaurėn. Sodžiaus A aukštumoje mėlynųjų ariegardas apsikasė, kad sulaikytų kiek smarkiau bespaudžiančius raudonuosius. Vienas mėlynųjų kautynių skyrius tarp upelio B ir sodžiaus A sudaro pasipriešinimo lizdą, pastatydamas kulkosvaidį vieno namo paliai kelią aukšte. Raudonieji nusprendė sumušti mėlynuosius ir išsitiesė puolamosioms kautynėms. (Brėž. 34 Nr.).

Vienas kautynių skyrius puola kuopos pirmosios linijos dešiniajame sparne, turėdamas kaimynus iš dešinės ir kairės.

Iki 800 metrų jis pasislinko nepastebimas vorelėse; skyrininkas ir po du grandžių žvalgu jau priekyje už pailgo pylimo (600 metr.) apžiūri vietą.

Tuo tarpu mėlynųjų sunkusis kulkosvaidis pradeda šaudyti; kulipkos lekia per galvas. Mėlynųjų artilerija reta šrapnelių ugnimi apšaudo kelią.

Skyrininkas gauna iš būrio vado uždavinį: „puolant pagal kelią, paimti prieš pasipriešinimo lizdą A“.

Vykdytas. Skyrininkas, apžiūrėjęs vietą, nusprendžia išsyk užimti upelį, kuris yra už 300 metrų prieš pailgą pylimą, ir duoda atatinamų įsakymų grandžių viršininkams.

Išlindęs iš krūmų skyrius persirikiuoja vilnin ir visas kartu perbėga prie pylimo, nes mėlynųjų ugnis netikra.

Tačiau mėlynieji pastebėjo skyriaus judesį ir jų kulkosvaidis pradėjo šaudyti serijomis atvirą plotą tarp kelio ir krūmų (500 metrų) į šiaurę nuo pailgo pylimo. Kad galėtų slinkti priekin, skyrininkas nusprendžia neutralizuoti mėlynųjų kulkosvaidį.

Kulkosvaidžio grandžiai jis įsako užimti priekinį kalnelį ir apšaudyti prieš kulkosvaidį, o grenadierių grandžiai, kai tik prieš ugnis bus silpnesnė, slinkti krūmų linkui (500 metrų), į atskirą medį ir upelio slėnį (300 metr.).

Jis pats su kulkosvaidžių grandies 2 ir 3 numeriu šliaužia pakelio grioviu į kalnelį; čia išrenka poziciją kulkosvaidžiui, ir šis tuojau paleidžia ugnį į prieš kulkosvaidį A. Savo rėžtu pastarasis perkelia ugnį į kalnelį. Į pietus nuo pylimo plotas šaudomas nelabai smarkia šautuvų ugnimi ir reta šrapnelių ugnimi.

Negaišindami nė vienos minutės, abudu grandininkai stumia savo žmones priekin; grenadierių grandis slenka į krūmus po du iš dešinės, o kulkosvaidžių grandies žmonės šliaužia po vieną pakelės grioviu.

Kadangi atstumas į krūmus grenadieriams vienu kartu perbėgti sunku, tai pakeliui jie valandėlei griūva ir paskui vėl galvotrūkiškai bėga į krūmus.

Dabar štai kokios apystovos: mėlynųjų lydymasis pabūklas pradėjo šaudyti kalnelį, kuriame jau apsikasusi raudonųjų kulkosvaidžių grandis, o

kulkosvaidis ir šauliai tikrąja ugnimi vėl šaudo lygų lauką tarp upelio (300) ir krūmų (500).

Raudonųjų skyrininkas neturi priemonių mėlynųjų ugniai neutralizuoti; jo grandys negali slinkti pirmyn (mėginant išsyk gauta nuostolių); apie tai jis praneša būrio vadui, kuris prašo padedamųjų priemonių pagalbos.

Kuopos vadas turi du priskirtus sunkiuosius kulkosvaidžius, kuriems įsako neutralizuoti mėlynųjų pasipriešinimo lizdo A ugnį.

Mėlynųjų ugniai silpstant, grenadierių grandis tuojau perbėga poromis atvirą lauką iki upeliui (300), tarpais sustodama pasilsėti.

Priekyje grenadierių grandininkas. Užėmęs daubą su upeliu, jis organizuoja atskirų šaulių tikrąją ugnį pasipriešinimo lizdui A ir pasiunčia du žvalgus priekin į šiaurę.

Paskui kautynių skyriaus skyrininkas taip pat slenka grioviu į upelį. Bendras puolimas dešinėje ir kairėje eina sėkmingai.

Skyrininkas apsižvalgęs nusprendžia sunaudoti nedidelę daubelę šiaurėje, kad apriestų mėlynųjų pasipriešinimo lizdo sparną. Jis įsako: a) kulkosvaidžių grandžiai užimti kalnelį, kuris 200 metrų atstume nuo A, ir iš čia laikyti A tikrosios ugnies įtakoje, b) grenadierių grandžiai slapta slinkti skardžium į krūmus ir iš ten staiga pulti A.

Tuo tarpu raudonųjų artilerija paleidžia kelius šūvius į A ir tuo pa lengvina slinkti kulkosvaidžių grandžiai. Pastaroji tuojau persimeta daubon, o iš čia šliaužia kalnelin (200). Tuo tarpu skyrininkas vadovaudamas grenadierių grandžiai, jau atsidūrė ties krūmais B.

Del smarkios ir gerai paskirstytos kulkosvaidžio grandies ugnies, mėlynųjų dėmesys nukreiptas ir atsargiai slinkusi grenadierių grandis nepastebėta.

Viršininko ženklų žmonės sviedžia savo rankines granatas ir atakuoja.

Kulkosvaidžio grandis smarkiai šaudo iki paskutiniųjų; grenadierių grandžiai pradėjus atakuoti, valandėlei perkelia ugnį kairėn pagal kelią, o paskui vėl staiga sustabdo, ir visa kulkosvaidžio grandis savo keliu eina atakon.

Generolas Radus-Zenkavičius.

VU BIBLIOTEKA

003 08292215 4

276 -

Vilniaus
Valstybinio
Universiteto
Mokslinė
Biblioteka

L 56

Kaunas, Valstybės Spaustuvė.